

B I J D R A G E

TOT DE KENNIS DER

ICHTHIOLOGISCHE FAUNA VAN DE

MOLUKSCHE EILANDEN.

VISSCHEN VAN AMBOINA EN CERAM.

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

Niettegenstaande reeds meerdere schrijvers der 18de eeuw gehandeld hebben over de visschen der Moluksche eilanden, is de kennis daarvan zelfs thans nog zeer gering en grootendeels te danken aan de ichthijologen der 40 laatste jaren. VALENTIJN, RUIJSCH en RENARD hebben in hunne werken talrijke, voor een groot gedeelte nog niet herkende, visschen afgebeeld, welke als Moluksche en in het bijzonder als Amboinasche zijn opgegeven, niettegenstaande die visschen op verre na niet allen in de Molukken en zelfs niet in den Indischen Archipel waren gevangen, maar behoorden tot de fauna der verschillende streken van de Indische zee, waar de Oost-indische Kompagnie gezag had. Latere schrijvers, zooals PALLAS, GRONOVIVS, SEBA, BLOCH, LACÉPÈDE, hebben wel talrijke visschen dezer gewesten beschreven, maar de opgaven der woonplaatsen van de door hun beschrevene soorten ontbreken gedeeltelijk en verdienen voor een ander groot gedeelte weinig of geen vertrouwen. In deze eeuw echter hebben de reizen van LESSON en GARNOT, van QUOY en GAIMARD en van den hoogleeraar REINWARDT eens

meer zekere kennis verbreed over de visschen van de Molukken en Nieuw-Guinea, het voornaamste van welke kennis is nedergelegd in de groote Histoire naturelle des Poissons. In den jongsten tijd heeft de heer RICHARDSON insgelijks nog eenige species van de Molukken en Nieuw-Guinea bekend gemaakt.

Voor zoover ik heb kunnen nagaan was de stand der kennis ten dezen opzigte, tot op mijne nasporingen, ongeveer als volgt:

Visschen van de Molukken, waarvan het eiland van voorkomen niet opgegeven is.

1. <i>Lates nobilis</i> CV.	32. <i>Caesio lunaris</i> Ehr.
2. <i>Serranus leucogrammicus</i> Rwdt.	33. <i>Gerres poeti</i> CV.
3. » <i>variolosus</i> CV.	34. <i>Aphareus coerulescens</i> CV.
4. » <i>argus</i> CV.	35. » <i>rutilans</i> CV.
5. » <i>boenack</i> CV.	36. <i>Chaetodon Meyeri</i> Bl.
6. » <i>punctulatus</i> CV.	37. » <i>strigangulus</i> Soland.
7. <i>Plectropoma melanoleucum</i> CV.	38. » <i>dorsalis</i> Rwdt.
8. <i>Mesoprion macolor</i> Blkr. = <i>Dia-</i>	39. » <i>melanotus</i> Rwdt.
<i>cope macolor</i> CV.	40. » <i>spilopleura</i> Rwdt.
9. » <i>lutjanus</i> CV.	41. » <i>setifer</i> Bl.
10. <i>Cirrhitus arcatus</i> CV.	42. » <i>ephippium</i> CV.
11. <i>Priacanthus argenteus</i> CV.	43. » <i>principalis</i> CV.
12. <i>Therapon servus</i> CV.	44. » <i>chrysozonus</i> K. v. H.
13. <i>Percis cylindrica</i> CV.	45. <i>Zanclus cornutus</i> CV.
14. » <i>ocellata</i> CV.	46. <i>Scatophagus argus</i> CV.
15. <i>Upeneoides Vlamingii</i> Blkr. =	47. <i>Taurichthys varius</i> CV.
<i>Upeneus Vlamingii</i> CV.	48. <i>Holacanthus bicolor</i> CV.
16. <i>Upeneus japonicus</i> CV.	49. » <i>mesoleucos</i> CV.
17. » <i>cinuabarinus</i> CV.	50. » <i>annularis</i> CV.
18. <i>Peristedion moluccense</i> Blkr.	51. » <i>imperator</i> CV.
19. <i>Dactylopterus orientalis</i> CV.	52. » <i>dux</i> Lac.
20. <i>Platycephalus insidiator</i> Bl.	53. » <i>trimaculatus</i> Lac.
21. <i>Scorpaena diabolus</i> CV.	54. <i>Platax guttulatus</i> CV.
22. <i>Sebastes minutus</i> CV.	55. <i>Pempheris moluca</i> CV.
23. <i>Pterois zebra</i> CV.	56. <i>Trichopus trichopterus</i> CV.
24. <i>Synanceia horrida</i> Bl.	57. <i>Cybium lineolatum</i> CV.
25. » <i>bicapillata</i> CV.	58. <i>Histiophorus indicus</i> CV.
26. <i>Diagramma Sebae</i> Blkr.	59. <i>Elacate mottah</i> CV.
27. » <i>poecilopterus</i> CV.	60. <i>Chorinemus Commersonianus</i> CV.
28. <i>Chrysophrys sarba</i> GV.	61. » <i>sancti Petri</i> CV.
29. <i>Dentex cynodon</i> CV.	62. <i>Trachinotus mookalee</i> CV.
30. <i>Pentapus vittatus</i> CV.	63. <i>Carangoïdes gallichthys</i> Blkr.
31. <i>Caesio coerulaureus</i> Lacép.	64. » <i>blepharis</i> Blkr.

65. <i>Seriola cosmopolita</i> CV.	87. <i>Eleotris strigata</i> CV.
66. <i>Naucleus compressus</i> CV.	88. <i>Julis Gaimardi</i> QG.
67. » <i>brachycentrus</i> CV.	89. <i>Cheilinus fasciatus</i> CV.
68. <i>Coryphaena chrysurus</i> CV.	90. » <i>lacrymans</i> CV.
69. <i>Equula filigera</i> CV.	91. <i>Novacula pentadactyla</i> CV.
70. <i>Mastacembelus maculatus</i> Rwdt.	92. <i>Scarus fasciatus</i> CV.
71. <i>Amphacanthus vulpinus</i> M. Schl.	93. » <i>capitaneus</i> CV.
72. » <i>marmoratus</i> CV.	94. <i>Odax moluccanus</i> CV.
73. <i>Acanthurus glaucopareius</i> Forst.	95. <i>Amphiprion bifasciatus</i> CV.
74. » <i>fraterculus</i> CV.	96. » <i>intermedius</i> M. Schl.
75. » <i>lineatus</i> Lac.	97. » <i>trifasciatus</i> CV.
76. » <i>striatus</i> QG.	98. <i>Pomacentrus pavo</i> Lacép.
77. » <i>humeralis</i> CV.	99. » <i>littoralis</i> K. v. H.
78. » <i>velifer</i> Bl.	100. » <i>trilineatus</i> Ehr.
79. <i>Naseus tripeltis</i> CV.	101. <i>Glyphisodon coelestinus</i> Soland.
80. » <i>brevirostris</i> CV.	102. <i>Hemiramphus lucens</i> CV.
81. » <i>lituratus</i> CV.	103. <i>Exocoetus poecilopterus</i> CV.
82. » <i>Vlamingii</i> CV.	104. <i>Chatoessus chacunda</i> CV.
83. <i>Cepola abbreviata</i> CV.	105. <i>Ophisurus colubrinus</i> Richards.
84. <i>Mugil cephalotus</i> CV.	106. » <i>versicolor</i> Richards.
85. » <i>cunnesius</i> CV.	107. <i>Muraena lita</i> Richards.
86. <i>Boleophthalmus Boddartii</i> CV.	108. <i>Balistes conspicillum</i> Bl. Schn.

Behalve deze 108 soorten zijn van verschillende eilanden der Molukken bekend geworden de volgende soorten: van

AMBOINA.

1. <i>Apogon roseipinnis</i> CV.	16. <i>Heniochus macrolepidotus</i> CV.
2. » <i>orbicularis</i> K. v. H.	17. <i>Scatophagus ornatus</i> CV.
3. <i>Ambassis Dussumierii</i> CV.	18. <i>Taurichthys viridis</i> CV.
4. <i>Serranus biguttatus</i> CV.	19. <i>Platax Blochii</i> CV.
5. <i>Mesoprion octolineatus</i> Blkr.	20. <i>Naucrates indicus</i> CV.
6. » <i>unimaculatus</i> QG.	21. <i>Chorinemus tol</i> CV.
7. <i>Priacanthus macracanthus</i> CV.	22. <i>Megalaspis Rottleri</i> Blkr.
8. <i>Upeneus bilineatus</i> CV.	23. <i>Selar trachurus</i> Blkr. = <i>Caranx trachurus</i> CV.
9. <i>Pterois volitans</i> CV.	24. » <i>boöps</i> Blkr. = <i>Caranx boöps</i> CV.
10. » <i>antennata</i> CV.	25. <i>Caranx Peronii</i> CV.
11. <i>Apistus longispinis</i> CV.	26. <i>Temnodon saltator</i> CV.
12. » <i>fusco-virens</i> QG.	27. <i>Amphacanthus margaritiferus</i> CV.
13. <i>Chrysophrys bifasciata</i> CV.	28. <i>Acanthurus hepatus</i> Bl.
14. <i>Chaetodon vittatus</i> Bl. Schn.	
15. » <i>vagabundus</i> L.	

29. <i>Atherina cylindrica</i> CV.	43. <i>Plotosus lineatus</i> CV.
30. » <i>lacunosa</i> Forst.	44. <i>Alausa melanurus</i> CV.
31. <i>Gobius cyprinoides</i> Pall.	45. <i>Engraulis boelama</i> CV.
32. <i>Periophthalmus Schlosseri</i> Bl.
Schn.	46. <i>Saurus myops</i> CV.
33. <i>Callionymus sagitta</i> Pall.	47. <i>Tetragonopterus argenteus</i> Less.
34. » <i>ocellatus</i> Pall.	48. <i>Solea trichodactyla</i> Cuv.
35. <i>Antennarius hispidus</i> Cant. =
<i>Chironectes hispidus</i> CV.	49. <i>Muraena colubrina</i> Richards. =
<i>Muraenophis colubrina</i> Lacép.
36. <i>Amphisile velitaris</i> Cuv.	50. <i>Balistes aubonensis</i> Gr. Hardw.
37. <i>Gomphosus Cepedianus</i> QG.	51. <i>Triodon bursarius</i> Rwdt.
38. <i>Epibulus insidiator</i> CV.	52. <i>Syngnathus fasciatus</i> Gr. Hardw.
39. <i>Dascyllus aruanus</i> CV.	53. <i>Solenostoma paradoxum</i> Lac.
40. <i>Glyphisodon rahti</i> CV.	54. <i>Pegasus draconis</i> L.
41. » <i>melas</i> K. v. H.	55. <i>Carcharias (Prionodon) amboi-</i>
<i>nensis</i> MH.
42. <i>Heliases analis</i> CV.	56. <i>Pristis cuspidatus</i> Lath.

BOEROE.

1. <i>Apogon trimaculatus</i> CV.	11. <i>Chorinemus tol</i> CV.
2. <i>Mesoprion striatus</i> Blkr. = <i>Dia-</i>
<i>cope striata</i> QG.	12. <i>Caranx melampygus</i> CV.
3. <i>Myripristis hexagonus</i> CV.	13. <i>Amphacanthus concatenatus</i> CV.
4. <i>Mulloides flavolineatus</i> Blkr. =
<i>Upeneus flavolineatus</i> CV.	14. » <i>doliatus</i> CV.
5. <i>Platycephalus isacanthus</i> CV.	15. <i>Periop' thalmus</i> Koelreuteri Bl.
6. <i>Lethrinus semicinctus</i> CV.	16. <i>Hemiramphus Lutkei</i> CV.
7. » <i>microdon</i> CV.	17. <i>Exocoetus micropterus</i> CV.
8. » <i>olivaceus</i> CV.	18. <i>Chirocentrus dorab</i> CV.
9. <i>Holacanthus semicirculatus</i> CV.	19. <i>Chanos lubina</i> CV.
10. <i>Toxotes jaculator</i> CV.	20. <i>Megalops indicus</i> CV.
	21. <i>Sardinella lineolata</i> CV.

MANIPA.

1. *Acanthurus altivelis* CV.

BANDA.

1. <i>Acanthurus scopas</i> CV.	2. <i>Premnas trifasciatus</i> CV.

Telt men alle de boven opgesomde soorten te zamen, dan erlangt men een geheel van 186 soorten voor den Molukschen Archipel, waarvan 56 bekend waren van Amboina, 21 van Boeroe, 1 van Manipa en 2 van Banda.

Het lijkt echter mijns inziens, geen twijfel of het cijfer 186 drukt nog niet uit het $\frac{1}{7}$ gedeelte der Moluksche visschen, en overweegt men, dat van verre weg de meeste Moluksche eilanden zelfs nog geene enkele species bekend is geworden, dan blijkt het, dat de bestaande kennis der Moluksche vischfauna tot nog toe als uiterst gering is te beschouwen.

In het vorige jaar was ik reeds in de gelegenheid, ten dezen opzichte, omtrent de Banda-eilanden eenig licht te verspreiden en het aantal der van daar bekende soorten van 2 te brengen op 78, waaronder de meeste soorten nieuw voor de Molukken en meerderen nieuw voor de wetenschap (zie Bijdrage tot de kennis der ichtthyologische fauna van de Banda-eilanden in Natuurk. Tijdschr. N. Ind. II. pag. 225—261). Niet minder dan 63 dier soorten waren toen nog niet van de Molukken in het algemeen bekend. De 78 thans bekende Bandasche soorten zijn de volgenden.

1. <i>Serranus pardalis</i> Blkr.	24. <i>Chaetodon strigangulus</i> Soland.
2. <i>Mesoprion quadriguttatus</i> Blkr.	25. » <i>virescens</i> CV.
3. <i>Cirrhlites pantherinus</i> CV.	26. » <i>dorsalis</i> CV.
4. <i>Priacanthus carolinus</i> CV.	27. » <i>baronessa</i> CV.
5. <i>Myripristis violaceus</i> Blkr.	28. » <i>nesogallicus</i> CV.
6. » <i>pralinus</i> CV.	29. » <i>unimaculatus</i> Bl.
7. <i>Holocentrum operculare</i> CV.	30. » <i>speculum</i> K. v. II.
8. <i>Percis cylindrica</i> CV.	31. <i>Chelmon longirostris</i> CV.
9. <i>Upeneus barberinus</i> CV.	32. <i>Taurichthys varius</i> CV.
10. » <i>Brandesii</i> Blkr.	33. <i>Zanclus cornutus</i> CV.
11. » <i>trifasciatus</i> CV.	34. <i>Holacanthus trimaculatus</i> CV.
12. <i>Upeneoides variegatus</i> Blkr.	35. <i>Pempheris ovalensis</i> CV.
13. <i>Dactylopterus orientalis</i> CV.	36. <i>Selar torvus</i> Blkr. = <i>Caranx torvus</i> Jen.
14. <i>Trigla Brandesii</i> Blkr.	37. <i>Acanthurus scopas</i> CV.
15. <i>Peristedion moluccense</i> Blkr.	38. <i>Atherina brachypterus</i> Blkr.
16. <i>Scorpaena bandanensis</i> Blkr.	39. <i>Petroskirtes Temminckii</i> Blkr.
17. <i>Pterois volitans</i> CV.	30. » <i>mitratus</i> Rüpp.
18. <i>Apistus hypselopterus</i> Blkr.	41. <i>Gobius phalaena</i> CV.
19. <i>Synanceia brachio</i> CV.	42. <i>Amphisile scutata</i> Cuv.
20. <i>Diagramma Sebae</i> Blkr.	43. <i>Premnas trifasciatus</i> CV.
21. <i>Scolopsides bilineatus</i> CV.	44. <i>Pomacentrus pavo</i> Lacép.
22. <i>Caesio chrysozona</i> K. v. II.	45. <i>Dascyllus niger</i> Blkr.
23. <i>Chaetodon punctato-fasciatus</i> CV.	

46. <i>Dascyllus xanthosoma</i> Blkr.	62. <i>Cheilinus decacanthus</i> Blkr.
47. » <i>aruanus</i> CV.	63. <i>Scarus nuchipunctatus</i> CV.
48. <i>Glyphisodon bandanensis</i> Blkr.	64. » <i>balinensis</i> Blkr.
49. <i>Heliases xanthochirus</i> Blkr.	65. <i>Callyodon vaigiensis</i> CV.?
50. <i>Julis</i> (<i>Halichoeres</i> <i>Hoevenii</i> Blkr.	66. <i>Saurus synodus</i> CV.
51. » (») <i>melanurus</i> Blkr.	67. <i>Oxybeles Brandesii</i> Blkr.
52. » (») <i>strigiventer</i> Benn.	68. <i>Rhombus sumatranus</i> Blkr.
53. » (») <i>spilurus</i> Blkr.	69. <i>Ophisurus maculosus</i> Cuv.
54. » (») <i>interruptus</i> Blkr.	70. <i>Syngnathus haematopterus</i> Blkr.
55. » (») <i>Renardi</i> Blkr.	71. <i>Syngnathoides Blochii</i> Blkr.
56. » (») <i>balteatus</i> QG.	72. <i>Diodon punctatus</i> Cuv.
57. » (») <i>bandanensis</i> Blkr.	73. <i>Triodon bursarius</i> Reinw.
58. <i>Labroïdes paradiseus</i> Blkr. =	74. <i>Balistes aculeatus</i> Bl.
<i>Cossyphus dimidiatus</i> GV.	75. » <i>lineatus</i> Bl. Schn.
59. <i>Crenilabrus nematopterus</i> Blkr.	76. <i>Alutar'us prionurus</i> Blkr.
60. <i>Novacula julioides</i> Blkr.	77. <i>Ostracion cornutus</i> L.
61. <i>Cheilio hemichrysos</i> CV.	78. » <i>Sebae</i> Blkr.

Door deze Bandasche soorten werd het aantal der van de Molukken bekende visschen gebragt op 249.

Aan de welwillendheid mijner ambtgenooten en vrienden, de heeren G. J. VAN THIENEN en Dr. J. HARTZFELD heb ik te danken een paar verzamelingen van visschen van Amboina, welke een groot gedeelte van het onderwerp dezer bijdrage uitmaken, en waardoor ik op nieuw iets heb kunnen bijbrengen tot uitbreiding der ten dezen opzichte nog zoo onvolledige kennis. Deze beide verzamelingen, waaronder vooral die van den heer HARTZFELD uitmunt in aantal en uitmuntend bewaard zijn der specimina, bestaan uit de volgende 74 soorten. De plaatsen waar de ondergenoemde species reeds vroeger door mij zijn beschreven, staan achter de namen uitgedrukt.

1. <i>Apogon Hartzfeldii</i> Blkr.	7. <i>Serranus crapao</i> CV. <i>ibid.</i>
2. » <i>roseipinnis</i> CV	8. » <i>amboinensis</i> Blkr.
3. <i>Ambassis urotaenia</i> Blkr.	9. <i>Mesoprion octolineatus</i> Blkr. V.
4. <i>Cheilodipterus quinquelineatus</i> CV.	Bat. Gen. XXII. Perc.
5. <i>Serranus cyanostigma</i> K. v. H.	10. » <i>amboinensis</i> Blkr.
Verh. Bat. Gen. XXII Perc.	11. <i>Therapon theraps</i> CV. Verh. V.
6. » <i>leucogrammicus</i> Rwdt.	G. XXII Percoid.
<i>ibidem.</i>	12. » <i>servus</i> CV. <i>ibid.</i>
	13. <i>Priacanthus japonicus</i> CV.

14. Myripristis parvidens CV.	46. Keris amboinensis Blkr.
15. » microphthalmus Bl.	47. Petroskirtes anema Blkr.
16. Holocentrum sammara CV. Verh.
Bat. Gen. XXII Percoïd.	48. Gobius caninoïdes Blkr.
17. » diadema CV.	49. Callionymus filamentosus CV.
18. Sphyaena obtusata CV. Verh.
Bat. Gen. XXII Percoïd.	50. Amphiprion bifasciatus Bl. Schn.
20. Upeneoïdes variegatus Blkr. ibid.	51. Pomacentrus nematopterus Blkr.
21. » bivittatus Blkr. ibid.	52. » propopotaenioïdes
Blkr.
22. Dactylopterus orientalis CV.	53. Glyphisodon rahti CV.
23. Pterois vofitans CV. Verh. Bat.
Gen. XXII Scleropar.	54. Julis (Halichoeres) kalosoma Blkr.
24. Apistus fusco-virens QG.	55. Fistularia immaculata Commers.
25. Diagramma punctatum CV. Verh.
Bat. Gen. XXIII Sciaen.	56. Amphisile scutata Cuv. Nat. Tijdschr.
Ned. Ind II pag. 245 ib.
26. Scolopsides lycogenis CV. ibid.	57. Belone cylindrica Blkr. Verh.
Bat. Gen. XXIV Snoek.
27. Emmelichthys leucogrammicus
Blkr. ibid. Maenoïd.	58. Saurus trachinus T. Schl.
28. Chaetodon virescens CV. ib. Chaet.	59. Saurida nebulosa CV.
29. » vittatus Bl. Schn. ibid.	60. Rhombus sumatranus Blkr. Ver-
hand. Bat. Gen. XXIV Pleuron.
30. » princeps CV. ibid.	61. » poecilurus Blkr.
31. » oligacanthus Blkr. ib.	62. Plagusia Kopsii Blkr. Nat. Tijdschr.
N. Ind. II. p. 494.
32. » vagabundus Bl. ibid.	63. Ostracion cornutus L. Verh. Bat.
Gen. XXIV Balist.
33. » strigangulus Sol. ibid.	64. » cubicus Bl. ibid.
34. Heniochus macrolepidotus CV.
ibidem.	65. Monacanthus tomentosus Cuv. ib.
35. Scatophagus argus CV. ibid.	66. Tetraödon laterna Richards.
36. Platax Blochii CV. ibid.	67. » virgatus Richards.
37. Pempheris mangula CV. ibid.	68. » kappa Russ. Verh.
B. G. XXIV Blootk. Vissch.
38. Toxotes jaculator CV. ibid.	69. » hypselogeneion Blkr.
39. Scomber loo CV. ibid. XXIV Ma-
kreelacht. visschen.	70. » margaritatus Rüpp.
40. Chorinemus tol. CV. ibid.	71. Syngnathus haematopterus Blkr.
Nat. T. Ned. Ind. II. p. 259.
41. Caranx Forsteri CV. ibid.	72. Syngnathoïdes Blochii Blkr. ibid.
p. 259.
42. » ekala CV. ibid.	73. Hippocampus taeniopterus Blkr.
43. Carangoïdes ophthalmotaenia Blkr.	74. » moluccensis Blkr.
44. » blepharis Blkr. Verh.
Bat. Gen. XXIV Makr. Vissch.	
45. Amphacanthus dorsalis CV. ibid.
XXIII Teuthid.	

Vergelijkt men deze lijst met de hierboven reeds gegevene, van de van Amboina zelf bekende species, dan blijkt het, dat

niet minder dan 62 soorten der verzamelingen van de heeren HARTZFELD en VAN THIENEN als nieuw zijn te beschouwen voor de stellige kennis van Amboina, en dat daardoor het aantal bekende vischspecies van Amboina op 117 wordt gebragt. Onder de hier opgesomde 74 soorten zijn er voorts 2, welke reeds van Boeroe, 9 welke reeds van Banda en 4, welke van de Molukken in het algemeen bekend waren. Telt men na aftrek dezer 13 soorten de overigen bijeen, dan erlangt men een cijfer van 310.

Eenigen tijd geleden gelukte het mij, in het bezit te geraken van eenige platen, onder de leiding van FORSTEN te Ternate vervaardigd en betrekking hebbende tot Ternataansche vischen. Die afbeeldingen zijn zeer gebrekkig, doch laten voldoende eenige species herkennen, zooals:

1. <i>Mesoprion chrysotaenia</i> Blkr.
Nat. T. N. Ind. II. p. 170.	8. <i>Scolopsides monogramma</i> K. v. H.
ibid. XXIII Sciaen.
2. » <i>decussatus</i> CV. Verh.
B. G. XXII Perc.	9. <i>Caesio coerulaureus</i> Lacép. ibid.
Maen.
3. » <i>amboinensis</i> Blkr.	10. <i>Chaetodon Kleinii</i> CV. ibid. Chaet.
4. <i>Serranus horridus</i> K. v. H. Verh.
B. Gen. XXII Perc.	11. » <i>princeps</i> CV. ibid.
5. <i>Dactylopterus orientalis</i> CV.	12. » <i>vittatus</i> Bl. Schn. ibid.
6. <i>Pterois volitans</i> CV. Verh. B. G.
XXII Sclerop.	13. <i>Amphacanthus vulpinus</i> M. Schl.
7. <i>Synanceia brachio</i> CV. ibid.	14. <i>Gnathanodon speciosus</i> Blkr. v.
B. G. XXIV. Makr.

Van deze 14 soorten komen in de bovenstaande opgaven niet voor 5, welke alzoo nog te tellen zijn bij het cijfer 310, boven opgegeven, hetwelk dus wordt 315.

In de maand Maart dezes jaars werd mijne verzameling andermaal verrijkt met Moluksche visschen en wel met niet minder dan 92 soorten, afkomstig van Wahai, aan Cerams noordkust, en met uitzondering slechts van eene enkele soort, aldaar in zee gevangen. Deze Ceramsche visschen heb ik te danken aan den heer D. PFLAUM, die ze mij met welwillendheid heeft afgestaan. Ze bestaan uit de volgende species:

1. *Apogon orbicularis* K. v. H.
2. » *ceramensis* Blkr.
3. » *melanorhynchos* Blkr.
4. » *chrysosoma* Blkr.
5. *Ambassis urotaenia* Blkr.
6. *Mesoprion octolineatus* Blkr. V.
B. Gen. XXII Percoid.
7. » *madras* CV. *ibid.*
8. » *striatus* Blkr. *ib.*
9. » *bottonensis* Blkr. Nat.
Tijdschr. N. Ind. II. p. 170.
10. *Therapon servus* CV. Verh. Bat.
Gen. XXII Percoid.
11. *Sphyraena obtusata* CV. *ibid.*
12. *Upeneus barberinus* CV. Nat. T.
N. Ind. II. p. 172.
13. » *barberinoïdes* Blkr.
14. *Upeneoïdes variegatus* Blkr. Ver-
hand. B. Gen. XXII Percoid.
15. *Dactylopterus orientalis* CV.
16. *Pteroïis volitans* CV. Verh. Bat.
Gen. XXII Sclerop.
17. » *brachypterus* CV.
18. » *zebra* CV.
19. *Apistus fusco-virens* QG.
20. » *dermacanthus* Blkr.
21. » *macracanthus* Blkr.
22. *Scorpaena diabolus* CV.
23. *Synanceia horrida* CV. Verhand.
Bat. Gen. XXII Sclerop.
24. » *brachio* CV. *ibid.*
25. *Lethrinus latifrons* Rüpp. Nat.
T. N. Ind. II p. 220.
26. » *xanthotaenia* Blkr. *ib.*
II. p. 176.
27. *Caesio coerulaureus* Lacép. Verh.
Bat. Gen. XXIII Maen.
28. *Gerres abbreviatus* Blkr. *ibid.*
N. T. N. Ind. I p. 103.
29. *Chaetodon virescens* CV. Verh.
Bat. Gen. XXII Chaet.
30. » *baronessa* CV. Nat.
T. N. Ind. II. p. 239.
31. *Platax Blochii* CV. Verh. Bat.
Gen. XXIII Chaet.
32. *Chorinemus sancti Petri* CV.
ibid. XXIV Makreel.
33. *Trachinotus Baillonii* CV. *ibid.*
34. *Carangoïdes blepharis* Blkr. *ib.*
35. *Equula ensifera* CV. *ibid.*
36. *Amphacanthus dorsalis* CV. *ibid.*
XXIII Teuth.
37. *Acanthurus triostegus* Bl. Schn. *ib.*
38. » *melanurus* CV.
39. *Keris amboinensis* Blkr.
40. *Petroskirtes rhinorhynchos* Blkr.
41. *Gobius phalaena* CV. Nat. T. N.
Ind. II p. 244.
42. » *interstinctus* Richards.
43. *Periophthalmus argentilineatus* CV.
44. *Eleotris muralis* QG.
45. *Antennarius hispidus* Cant.
46. *Batrachus diemensis* Richards. N.
T. N. Ind. III p. 163.
47. *Haliutea stellata* CV.
48. *Fistularia immaculata* Commers.
49. *Amphiprion bifasciatus* Bl. Schn.
50. » *percula* CV.
51. *Pomacentrus pavo* Lacép. Nat.
T. N. Ind. II p. 247.
52. » *chrysopoecilus* K. v. H.
53. » *taeniometopon* Blkr.
54. *Dascyllus niger* Blkr. Verh. Bat.
Gen. XXI Kamsch. Labr.
55. » *aruanus* CV. Nat. T.
N. Ind. II. p. 247.
56. *Cheilio hemichrysos* CV. *ib.* II
p. 255.
57. *Novacula pentadactyla* CV. *ibid.*
II p. 222.
58. » *julioïdes* Blkr. *ibid.* II
p. 254.
59. *Julis (Halichoeres) elegans* K.
v. H.
60. » (») *interruptus*
Blkr. N T. N. Ind. II p. 252.

61. *Julis* (*Halichoeres*) *strigiventer* Blkr. Bann. *ibid.* p. 251.
 62. » (») *kalosoma* Blkr.
 63. *Cheilinus* *ceramensis* Blkr.
 64. *Callyodon* *waigiensis* CV. N. T. N. Ind. II p. 256.
 65. *Plotosus* *lineatus* CV. Verh. Bat. Gen. XXI Silur.
 66. *Sardinella* *leiogaster* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Har.
 67. *Alausa* *melanurus* CV. *ibidem.*
 68. *Engraulis* *encrasicholoïdes* Blkr. *ibid.* N. T. N. Ind. III p. 173.
 69. *Saurus* *trachinus* T. Schl.
 70. *Rhombus* *sumatranus* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Pleur. N. T. N. Ind. I p. 409.
 71. *Achirus* *pavoninus* Lacép. Verh. Bat. Gen. *ibid.*
 72. *Oxybeles* *Brandesii* Blkr. Nat. T. N. Ind. I p. 276.
 73. *Muraena* *lita* Richards.
 74. » *Richardsonii* Blkr.
 75. *Muraena* *ceramensis* Blkr.
 76. » *micropterus* Blkr.
 77. » *variegata* Richards.
 78. *Tetraödon* *hypselogeneion* Blkr.
 79. » *kappa* Russ.
 80. *Diodon* *punctatus* Cuv. Verhand. Bat. Gen. XXII Blootk.
 81. *Balistes* *praslinus* Lacép. *ibid.* *Balistin.* Ostrac.
 82. » *flavomarginatus* Rüpp.
 83. *Alutarius* *laevis* Cuv. Verh. Bat. Gen. XXIV *Balist.* Ostr.
 84. *Ostracion* *cornutus* L. *ibid.* *Balist.* Ostr.
 85. » *tesserula* Cant.
 86. *Syngnathus* *haematopterus* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 259.
 87. *Syngnathoides* *Blochii* Blkr. *ibid.* II p. 259.
 88. *Hippocampus* *taeniopterus* Blkr.
 89. *Pegasus* *volans* L.
 90. *Solenostoma* *paradoxum* Lacép.
 91. *Chimaera* *monstrosa* L. (1).

Deze soorten zijn allen nieuw voor de kennis der fauna van Ceram, van welke nog geene enkele in de wetenschap bekend was. Van deze 91 species zijn 52 vermeld in de hiervoren-gaande opgaven, zoodat niet minder dan 39 er van nieuw zijn voor de fauna der Molukken. Hierdoor stijgt het aantal mij thans bekende Moluksche species tot reeds niet minder dan 354, dat is 168 meer dan door de schrijvers met eenige zekerheid als zoodanig bekend gemaakt zijn. Ook in de Ceramsche verzameling bevinden zich eenige nieuwe soorten, welke mij noch van Banda noch van Amboina onder de ooggen gekomen zijn, en wel ten getale van 12.

In het volgende overzicht van de geographische verbreiding der visschen in de Molukken, heb ik tevens vermeld de tot nu toe

(1) Behalve deze 91 species bevat deze verzameling eenige specimina van eene monstrositeit van *Carassius auratus* Nilss., welke echter niet van Ceram afkomstig zijn.

bekend gewordenen vischspecies van de eilanden Waigioe, Rawak, Nieuw-Guinea en Timor.

In deze bijdrage zijn beschreven meer dan 60 soorten.

Meerderden dezer soorten waren vroeger niet in mijne verzameling, doch zijn door andere schrijvers reeds meer of min bekend gemaakt, t. w.: *Cheilodipterus quinquelineatus* CV., *Apogon roseipinnis* CV., *Apogon orbicularis* K. v. H., *Holocentrum diadema* CV., *Myripristis parvidens* CV., *Pterois brachypterus* CV., *Pterois zebra* CV., *Scorpaena diabolus* CV., *Apistus fusco-virens* QG., *Acanthurus melanurus* CV., *Gobius insterstinctus* Richards., *Periophthalmus argenteolineatus* CV., *Eleotris muralis* QG., *Callionymus filamentosus* CV., *Antennarius hispidus* Cant., *Halieutea stellata* CV., *Fistularia immaculata* Comm., *Amphiprion bifasciatus* Bl. Schn., *Amphiprion percula* CV., *Pomacentrus chrysopoecilus* K. v. H., *Glyphisodon rahti* CV., *Julis (Halichoeres) elegans* K. v. H., *Saurus trachinus* T. Schl., *Saurida nebulosa* CV., *Muraena lita* Richards., *Muraena variegata* Richards., *Tetraodon laterna* Richards., *Tetraodon virgatus* Richards., *Tetraodon kappa* Russ., *Tetraodon margaritatus* Rüpp., *Balistes flavimarginatus* Rüpp., *Ostracion tesserula* Cant., *Pegasus volans* L., *Solenostoma paradoxum* Lacép., *Chimaera monstrosa* L.

Thans nog nieuw voor de wetenschap en hier voor het eerst beschreven zijn: *Apogon Hartzfeldii* Blkr., *Apogon melanorhynchus* Blkr., *Apogon chrysosoma* Blkr., *Apogon ceramensis* Blkr., *Ambassis urotaenia* Blkr., *Serranus amboinensis* Blkr., *Mesoprion amboinensis* Blkr., *Myripristis microphthalmus* Blkr., *Upeneus barberinoïdes* Blkr., *Apistus macracanthus* Blkr., *Apistus dermacanthus* Blkr., *Carangoides ophthalmotaenia* Blkr., *Keris amboinensis* Blkr., *Petroskirtes rhinorhynchus* Blkr., *Petroskirtes anema* Blkr., *Gobius caninoïdes* Blkr., *Pomacentrus taeniometopon* Blkr., *Pomacentrus nematopterus* Blkr., *Pomacentrus prosopotaenioïdes* Blkr., *Julis (Halichoeres) kalosoma* Blkr., *Cheilinus ceramensis* Blkr., *Rhombus poecilurus* Blkr., *Muraena Richardsonii* Blkr., *Muraena ceramensis* Blkr., *Muraena micropterus* Blkr., *Tetraodon hypselogeneion* Blkr., *Hippocampus moluccensis* Blkr., *Hippocampus taeniopterus* Blkr., en alzoo 28 soorten.

Geographisch overzicht der thans bekende vischsoorten
van de Moluksche eilanden.

SOORTEN.	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigioe.	Rawa.	Nieuw Guinea.
Lates nobilis CV.	1												
Labrax waigiensis CV.												1	
Apogon trimaculatus CV.			1										
» novemfasciatus CV.								1					
» roseipinnis CV.		1											
» ceramensis Blkr.							1						
» orbicularis K. v. H.		1					1						
» melanorhynchos Bl.							1						
» Hartzfeldii Blkr.		1											
» chrysosoma Blkr.							1						
Ambassis Dussumierii CV.		1						1					
» urotaenia Blkr.		1					1						
Cheilodipterus quinqueli- neatus CV.		1											
Serranus cyanostigma K. v. H.		1											
» leucogrammicus Rwdt.		1											
» marginalis CV.									1				
» crapao CV.		1											
» amboinensis Blkr.		1											
» horridus K. v. H.				1									
» pardalis Blkr.					1								
» biguttatus CV.		1											
» variolosus CV.	1												
» argus CV.	1												
» boenack CV.	1												
» punctulatus CV.	1							1			1		
» boelang CV.													1
» Quoyanus CV.													1
» Gainardi CV.													1
» vitta QG.											1	1	
» merra CV.								1			1		
» guttatus CV.											1		
Plectropoma melanoleucum CV.	1												
Mesoprion chrysotaenia Blkr.				1									
» amboinensis Blkr.		1		1									
» octolineatus Blkr.		1					1			1	1	1	
» quadriguttatus Blkr.					1								
» striatus Blkr.			1				1						
Transport. . .	6	13	2	3	2		7	4	1		6	2	

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigioe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	6	13	2	3	2		7	4	1		6	2	4
Mesoprion unimaculatus QG.		1											
» macolor Blkr.	1												1
» lutjanus CV.	1												
» Sebae Blkr.											1		
» olivaceus CV.											1		
» semicinctus CV.											1		1
» rufolineatus Blkr.													
» decussatus CV.				1									
» bottonensis Blkr.							1						1
» madras CV.							1						
» Calveti Blkr.								1					
Cirrhitus pantherinus CV.					1								
» arcatus CV.	1												
» aprinus CV.								1					
Myriodon scorpaenoides Bris. Barnev.											1		
Therapon theraps CV.			1										
» servus CV.			1				1	1					
Priacanthus japonicus CV.?			1										
» carolinus CV.					1								
» macracanthus CV.			1										
» argenteus CV.	1												
Myripristis parvidens CV.			1										
» microphthalmus Blkr.			1										
» violaceus Blkr.					1								
» pralinius CV.?					1								
» hexagonus CV.	1												
Holocentrum sammara CV.		1											
» diadema CV.		1											
» operculare CV.					1			1					
» leo CV.											1		
» argenteum CV.													1
Percis cylindrica CV.					1								
» ocellata CV.	1												
Sphyraena obtusata CV.			1				1						
» jello CV.								1					
Sillago acuta CV.								1					
Polynemus plebejus Brouss.								1					
Upeneoides variegatus Blkr.		1			1		1						
» bivittatus Blkr.		1						1					
» Vlamingii Blkr.	1												
Upeneus barberinus CV.					1		1						
Transport. . .	13	25	2	4	10		13	12	1		11	2	8

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	13	25	2	4	10		13	12	1		11	2	8
<i>Upeneus barberinoides</i> Blkr.							1						
» <i>Brandesii</i> Blkr.					1								
» <i>trifasciatus</i> CV.					1								
» <i>zeylonicus</i> CV.													1
» <i>crassilabris</i> CV.													1
» <i>Russellii</i> CV.											1		
» <i>japonicus</i> CV.	1												
» <i>cinnabarinus</i> CV.	1												
<i>Mulloïdes flavolineatus</i> Blkr.			1										
<i>Dactylopterus orientalis</i> CV.		1		1	1		1				1		
<i>Peristedion moluccense</i> Blkr.					1								
<i>Trigla Brandesii</i> Blkr.					1								
<i>Pterois volitans</i> CV.			1	1	1		1	1					
» <i>brachypterus</i> CV.							1						
» <i>zebra</i> CV.							1	1					1
» <i>antennata</i> CV.		1											
<i>Platycephalus isacanthus</i> CV.			1								1		
» <i>insidiator</i> Bl.	1												
» <i>pristiger</i> CV.													1
» <i>timoriensis</i> CV.								1					
<i>Sebastes minutus</i> CV.	1												
<i>Scorpaena bandanensis</i> Blkr.					1								
» <i>diabolus</i> CV.							1						1
» <i>Novae Guineae</i> CV.													1
» <i>papuensis</i> CV.													1
<i>Apistus fusco-virens</i> QG.		1					1						
» <i>macracanthus</i> Blkr.							1						
» <i>hypselopterus</i> Blkr.					1								
» <i>dermacanthus</i> Blkr.							1						
» <i>longispinis</i> CV.		1											
» <i>marmoratus</i> CV.								1					
<i>Pelor maculatum</i> CV.											1		
<i>Synanceia brachio</i> CV.				1	1		1				1		
» <i>asteroblepa</i> Rich.													1
» <i>horrida</i> Bl.							1						
» <i>bicapillata</i> CV.	1												
<i>Diagramma Sebæ</i> Blkr.					1								
» <i>Lessonii</i> CV.											1		
» <i>poecilopterus</i> CV.	1												
» <i>punctatum</i> CV.		1											
<i>Scolopsides monogramma</i> K. v. H.				1									
» <i>lycogenis</i> CV.		1											1
Transport. . .	19	32	4	8	20		24	16	1		17	2	17

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	19	32	4	8	20		24	16	1		17	2	17
<i>Scolopsides bilineatus</i> CV.					1								
» <i>temporalis</i> CV.											1		1
» <i>margaritifera</i> CV.											1		
» <i>cancellatus</i> CV.											1	1	
<i>Heterognathodon bifasciatus</i> Blkr.								1					1
<i>Malacanthus taeniatus</i> CV.													1
<i>Dentex ruber</i> CV.											1		
» <i>tolu</i> CV.													1
» <i>hexodon</i> QG.								1					
» <i>cynodon</i> CV.	1												
<i>Chrysophys sarba</i> CV.	1												
» <i>bifasciata</i> CV.		1											
<i>Lethrinus semicinctus</i> CV.			1										
» <i>anataris</i> Rich.													1
» <i>microdon</i> CV.				1									
» <i>latifrons</i> Rupp.							1						
» <i>olivaceus</i> CV.				1									
» <i>xanthotaenia</i> Bl.							1						
» <i>opercularis</i> CV.								1					
» <i>waigiensis</i> CV.										1			1
» <i>reticulatus</i> CV.													1
» <i>sordidus</i> CV.													1
» <i>latidens</i> CV.													1
<i>Pentapus vittatus</i> CV.	1												
<i>Caesio chrysozona</i> K. v. H.					1								
» <i>coeruleus</i> Lacép.				1			1		1				
» <i>lunaris</i> Ehr.	1												
<i>Emmelichthys leucogrammi-</i> <i>cus</i> Blkr.		1											
<i>Gerres poeti</i> CV.	1												
» <i>abbreviatus</i> Blkr.							1						
» <i>filamentosus</i> CV.													1
» <i>argyreus</i> CV.										1			
» <i>kapas</i> Blkr.								1					
<i>Aphareus coerulescens</i> CV.	1												
» <i>rutilans</i> CV.	1												
<i>Chaetodon Kleinii</i> CV.				1									
» <i>princeps</i> CV.		1		1									1
» <i>vittatus</i> Bl. Schn.		1		1									
» <i>virescens</i> CV.		1			1		1	1	1				
» <i>oligacanthus</i> Blkr.		1											
» <i>vagabundus</i> Bl.		1											
Transport. . .	26	39	7	12	23		29	21	4		23	3	28

SOORTEN.	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawa.	Nieuw Guinea.
Per transp. . .	26	39	7	12	23		29	21	4		23	3	28
<i>Chaetodon strigangulus</i> Sol.		1			1								
» <i>punctato-fasciatus</i> CV.					1								
» <i>baronessa</i> CV.					1		1						
» <i>dorsalis</i> CV.					1								
» <i>nesogallicus</i> CV.					1								
» <i>unimaculatus</i> CV.					1				1				
» <i>speculum</i> K. v. H.					1								
» <i>sebanus</i> CV.								1					
» <i>Meyeri</i> Bl.	1												
» <i>melanotus</i> Rwdt.	1												
» <i>spilopleura</i> Rwdt.	1												
» <i>setifer</i> Bl.	1												
» <i>ephippium</i> CV.	1												
» <i>principalis</i> CV.	1												
» <i>chrysozonus</i> K. v. H	1												
<i>Chelmon longirostris</i> CV.					1								
<i>Heniochus macrolepidotus</i> CV		1											1
<i>Taurichthys varius</i> CV.					1								
» <i>viridis</i> CV.		1											
<i>Zanclus cornutus</i> CV.					1								
<i>Scatophagus argus</i> CV.		1											
» <i>ornatus</i> CV.		1											
<i>Drepane longimana</i> CV.													1
<i>Holacanthus trimaculatus</i> La- cép.					1								
» <i>semicirculatus</i> CV.			1					1		1			
» <i>dux</i> Lacép.	1												1
» <i>bicolor</i> CV.	1												
» <i>mesoleucos</i> CV.	1												
» <i>annularis</i> CV.	1												
» <i>imperator</i> CV.	1												
<i>Platax Blochii</i> CV.		1					1						1
» <i>guttulatus</i> CV.	1												
» <i>punctulatus</i> CV.								1					
» <i>Gaimardi</i> CV.													1
» <i>teira</i> CV.													1
<i>Pimelepterus altipinnis</i> CV.													1
» <i>marciac</i> OQ.											1		1
<i>Pempheris mangula</i> CV.		1											
» <i>oualensis</i> CV.					1								
» <i>moluca</i> CV.	1												
<i>Toxotes jaculator</i> CV.		1	1										
Transport. . .	40	47	9	12	35		31	24	5		25	3	3

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Ambaina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Arcë-eilanden.	Waigioe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	40	47	9	12	35		31	24	5		25	3	36
Trichopus trichopterus CV.	1												
Scomber loo CV.		1									1		1
Auxis taso CV.													1
Cybium lineolatum CV.	1												
Histiophorus indicus CV.	1												
Elacate mottah CV.	1												
Chorinemus Commersonia-													
nus CV.	1												
» sancti Petri CV.							1						
» tol CV.		1	1										
Trachinotus mookalee CV.	1												
» Baillonii CV.							1						
Megalaspis Rottleri Blkr.		1											
Selar trachurus Blkr.		1											
» boöps Blkr.		1											
» torvus Blkr.					1								
» Hasseltii Blkr.													1
» Novae Guineae Blkr.													1
Caranx Forsteri CV.		1						1			1		1
» ekala CV.		1									1		1
» melampygus CV.			1								1	1	
» Peronii CV.		1											
Carangoides blepharis Blkr.		1					1	1					
» citula Blkr.													1
» coeruleopinna-													1
» tus Blkr.													1
» gallichthys Blkr.	1												
» ophthalmotaenia Blkr.		1											
Gnathanodon speciosus Blkr.				1									
Temnodon saltator CV.		1											
Seriola cosmopolita CV.	1												
Nauclerus compressus CV.	1												
» brachycentrus CV.	1												
Coryphaena chrysurus CV.	1												
Equula filigera CV.	1										1		
» ensifera CV.							1	1					
» oblonga CV.								1					
Mastacembelus maculatus CV.	1												
Amphacanthus vulpinus M.													
Schl.				1									
» dorsalis CV.		1											
» concatenatus CV.			1				1	1					
» doliatus CV.			1					1					
Transport. . .	53	59	13	14	36		36	30	5		29	4	43

SOORTEN.	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawa.	Nieuw Guinea.
Per transp. . .	53	59	13	14	36		36	30	5		29	4	43
<i>Amphacanthus margaritiferrus</i> CV.		1											
» <i>marmoratus</i> CV.	1												
» <i>vermiculatus</i> CV.													1
» <i>lineatus</i> CV.													1
» <i>nebulosus</i> QG.								1					
<i>Acanthurus matoides</i> CV.								1					
» <i>triestegus</i> Bl. Schn.							1						
» <i>hepatus</i> Bl.		1											1
» <i>melanurus</i> CV.							1						1
» <i>doreënsis</i> CV.													1
» <i>ctenodon</i> CV.													1
» <i>strigosus</i> Benn.													1
» <i>scopas</i> CV.					1				1				1
» <i>lineatus</i> Lacép.	1										1		
» <i>nummifer</i> CV.											1		
» <i>glaucoptereus</i> Forsk.	1												
» <i>fraterculus</i> CV.	1												
» <i>striolatus</i> QG.	1												
» <i>humeralis</i> CV.	1												
» <i>velifer</i> Bl.	1												
» <i>altivelis</i> CV.						1							
<i>Naseus tripeltis</i> CV.	1												
» <i>brevirostris</i> CV.	1												1
» <i>lituratus</i> CV.	1												
» <i>Vlamingii</i> CV.	1												
» <i>fronticornis</i> Comm.											1		
» <i>brachycentron</i> CV.											1		
<i>Axinurus thynnoïdes</i> CV.													1
<i>Prionodon annularis</i> CV.								1					
<i>Keris amboinensis</i> Blkr.		1					1						
<i>Cepola abbreviata</i> CV.	1												
<i>Mugil cephalotus</i> CV.	1												
» <i>cunnesius</i> CV.	1												
» <i>melanochir</i> K. v. H.											1	1	
» <i>axillaris</i> CV.													
» <i>parsia</i> Buch. Ham.?								1					
<i>Atherina brachypterus</i> Blkr.					1								
» <i>endrachtensis</i> CV.													
» <i>cylindrica</i> CV.		1									1		
» <i>lacunosa</i> CV.		1									1		
<i>Petroskirtes anema</i> Blkr.		1											
Transport. . .	67	65	13	14	38	1	39	34	6		36	5	5

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigioe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	67	65	13	14	38	1	39	34	6		36	5	54
Petroskirtes Temminckii Blkr.					1								
» rhinorhynchus Blkr.							1						
» mitratus Rüpp.					1								
» filamentosus Rüpp.													1
Salarias quadripinnis CV.									1				
Gobius phalaena CV.					1		1	1					
» interstinctus Richards.							1						
» Goldmannii Blkr.								1					1
» elegans K. v. H.													1
» criniger CV.													1
» sphijux CV.													1
» papuensis CV.													1
» cyprinoïdes Pall.		1											1
» caninoïdes Blkr.		1											
Periophthalmus Koelreuteri Bl.				1									
» Schlosseri Bl. Schn.		1								1			1
» Freycineti CV.													1
» argenteolineatus CV.													1
Boleophthalmus Boddaerti CV	1						1			1			1
Eleotris strigata CV.	1												
» muralis QG.							1						
» nigra QG.										1			
Callionymus filamentosus CV.		1											
» sagitta Pall.		1											
» ocellatus Pall.		1											
Batrachus diemensis Richards.							1	1					
Antennarius raninus Cant.													1
» hispidus Comm.		1											
Halieutea stellata CV.							1						
Fistularia immaculata Comm.		1					1						
Amphisile scutata Cuv.		1		1									
» velitaris Cuv.		1											
Premnas trifasciatus CV.					1								
Amphiprion bifasciatus Bl. Schn.		1											
» laticlavus CV.							1						
» intermedius M. Schl.	1												1
» percula CV.								1					
» trifasciatus CV.	1												1
Pomacentrus pavo Lacép.					1		1						
» chysopoecilus K. v. H.							1						
» littoralis K. v. H.	1												
Transport. . .	72	76	14	14	44	1	52	38	6		39	5	65

SOORTEN.	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	72	76	14	14	44	1	52	38	6				
Pomacentrus taeniometopon													
[Blkr.							1						
» trilineatus Ehr.	1												
» katunko Blkr.								1					
» emarginatus CV.											1		
» nematopterus Blkr.		1											
» prosopotaenioides Blkr.		1											
Glyphisodon bandanensis													
Blkr.					1								
» unimaculatus CV.								1					
» azureus QG.								1					
» uniozellatus QG.					1			1					
» rahti CV.		1											1
» biocellatus CV.													1
» zonatus CV.													1
» waigiensis CV.											1	1	
» coelestinus Sol.	1												
» melas K. v. H.		1							1				
Heliases analis CV.		1											
» lepisurus CV.													1
» coeruleus CV.													1
» xanthochirus Blkr.					1								
Dascyllus niger Blkr.					1		1						
» aruanus CV.		1			1		1	1		1			
» xanthosoma Blkr.					1								
Plesiops melas Blkr.								1					
Julis (Halichoeres) kaloso-													
[ma Blkr.			1				1						
» (») elegans K. v. H.							1						
» (») Hoevenii Blkr.					1								
» (») melanurus Blkr.					1								
» (») strigiven-													
[ter Benn.					1		1						
» (») spilurus Blkr.					1								
» (») interruptus Blkr.					1		1	1					
» (») Renardi Blkr.					1								
» (») balteatus QG.					1								
» (») bandanensis Blkr.					1								
» (») miniatus K. v. H.								1					
» (») Schwarzii Blkr.								1					
» (») binotopsis Blkr.								1					
» (») kawarin Blkr.								1					
» (») timorensis Blkr.								1					
» Gaimardi QG.	1												
Transport. . .	75	82	15	14	58	1	59	50	7	1	42	6	

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawa.	Nieuw Guinea.
Per transport.	75	82	15	14	58	1	59	50	7	1	42	6	70
Labroïdes paradiseus Blkr.					1								
Crenilabrus nematopterus Blkr.					1								
Novacula julioïdes Blkr.					1		1						
» pentadactyla CV.							1						
Cheilio hemichrysos CV.					1		1						
Gomphosus Cepedianus QG.		1											
Xyrichtys macrolepidotus CV.											1		1
Cheilinus decacanthus Blkr.					1								
» ceramensis Blkr.							1						
» diagrammus CV.													1
» fasciatus CV.	1												
» lacrymans CV.	1												
Epibulus insidiator CV.		1											
Scarus nuchipunctatus CV.					1								
» balinensis Blkr.					1								
» fasciatus CV.	1												
» capitaneus CV.	1												
» waigiensis CV.										1		1	
» longiceps CV.										1			
Odax moluccanus CV.	1												
Callyodon waigiensis CV.					1		1			1			
Plotosus macrocephalus CV.								1					
» lineatus CV.		1					1						
Hemiramphus Quoyi CV.													1
» lucens CV.	1												
» Lutkei CV.			1										
» Dussumierii CV.		1											
Belone cylindrica Blkr.		1											
Exocoetus micropterus CV.			1										
» poecilopterus CV.	1												
Chirocentrus dorab CV.				1									1
Albula neoguinaica CV.													1
» seminuda CV.													1
Chanos lubina CV.				1									
Megalops indicus CV.				1									
Sardinella lineolata CV.				1									
» leiogaster CV.							1						
Alausa melanurus CV.			1				1						1
Engraulis encrasicoloïdes Blkr.							1	1					
Chatoessus chacunda CV.	1												
Saurus myops CV.		1											
Transport. . .	83	89	21	14	66	1	68	52	7	1	46	7	77

SOORTEN.	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Ambaina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigoe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	83	89	21	14	66	1	68	52	7	1	46	7	77
Saurus trachinus T. Schl.		1					1						1
» synodus CV.					1								1
Saurida nebulosa CV.		1						1					
» tombil CV.											1		
Tetragonopterus argenteus Less.		1											
Oxybelus Homei Richards.									1				
» Brandesii Blkr.					1		1						
Leptocephalus taenia Less.													1
Muraena siderea Richards.													1
» micropterus Blkr.							1						
» canina QG.											1		1
» Richardsonii Blkr.							1						
» marmorata QG.											1		1
» lita Richards.							1						
» ceramensis Blkr.							1						
» colubrina Richards.		1											
Ophiurus maculosus Cuv.					1								
» colubrinus Richards.	1												
» versicolor Richards.	1												
Rhombus sumatranus Blkr.		1			1		1						
» poecilurus Blkr.		1											
Solea trichodactyla Cuv.		1											
Achirus pavoninus Lac.							1						
Plagusia Kopsii Blkr.		1											
Ostracion cornutus L.		1			1		1						
» tesserula Cant.							1						
» cubicus Bl.		1											
» Sebae Blkr.					1								
Balistes conspicillum Bl. Schn.	1												1
» lineatus Bl. Schn.					1								1
» azureus Less.													
» aculeatus Bl.					1								
» medinilla QG.													1
» flavomarginatus Rüpp.							1						
» praslinus Lacep.							1				1		
» ambonensis Gr. Hw.		1											
Monacanthus tomentosus Cuv.		1											
Alutarius prionurus Blkr.					1								
» laevis Cuv.							1						
» personatus Less.											1		
» Berardi Less.													
Tetraödon mappa Less.													
» laterna Richards.		1											
Transport. . .	86	102	21	14	75	1	81	54	7	1	51	9	8

SOORTEN.

	Molukken. Eiland van voorkomen niet juist bekend.	Amboina.	Boeroe.	Ternate.	Banda.	Manipa.	Ceram.	Timor.	Solor.	Aroë-eilanden.	Waigioe.	Rawak.	Nieuw Guinea.
Per transport.	36	102	21	14	75	1	81	54	7	1	51	9	87
<i>Tetraodon virgatus</i> Rich.		1											
» <i>kappa</i> Russ.		1					1						
» <i>hypselogeneion</i> Blkr.		1					1						
» <i>margaritatus</i> Rüpp.		1											
<i>Diodon punctatus</i> Cuv.					1		1						
» <i>coeruleus</i> QG.													1
<i>Triodon bursarius</i> Reinw.		1			1								
<i>Syngnathus haematopterus</i> Blkr.		1			1		1						
» <i>fasciatus</i> Gr. II.		1											
<i>Syngnathoïdes Blochii</i> Blkr.		1			1		1						
<i>Hippocampus taeniopterus</i> Blkr.		1					1						
» <i>moluccensis</i> Blkr.		1											
<i>Solenostoma paradoxum</i> Lac.		1					1						
<i>Pegasus volans</i> L.							1						
» <i>draconis</i> L.		1											
» <i>natans</i> Bl.													1
<i>Scyllium ferrugineum</i> Less.											1		
<i>Chiloscyllium plagiosum</i> MH.											1		
» <i>malayanum</i> MH.											1		
<i>Carcharias</i> (<i>Prionodon</i>) <i>melanopterus</i> QG.								1			1		
» (») <i>amboinensis</i> MH.		1											
» (<i>Hypoprion</i>) <i>Maccloti</i> MH.													1
<i>Pristis cuspidatus</i> Lath.		1											
<i>Trygon Kuhlii</i> MH.													1
<i>Taeniura lymma</i> MH.								1			1		
<i>Chimaera monstrosa</i> L.							1						
Totaal. . .	36	116	21	14	79	1	90	56	7	1	56	9	91

Van alle bovengenoemde eilanden te zamen zijn alzoo thans reeds bekend 474 soorten, in welk cijfer *Amboina* deelt voor ongeveer $\frac{1}{4}$, *Ceram* en *Nieuw Guinea* elk voor bijkans $\frac{1}{5}$, *Banda* voor $\frac{1}{6}$, *Timor* en *Waigioe* elk voor $\frac{1}{8}$ tot $\frac{1}{9}$ enz.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

PERCOÏDEI.

Cheilodipterus quinquelineatus CV. Poiss. II p. 124.

Less. Zoöl. Voy. Duperr. II p. 237.

Cheilodipt. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite acuto, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 in longitudine capitis; linea rostro-frontali leviter convexa; maxilla inferiore superiore paulo brevior; dentibus maxillis pluri-seriatis parvis, maxilla superiore antice caninis 4, maxilla inferiore antice lateribusque caninis 6 vel 8; praeoperculo rotundato margine posteriore denticulato; squamis deciduis, lateribus 25 p. m. in serie longitudinali; dorso humili; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa paulo humiliore, spinis 2^a et 3^a ceteris longioribus; dorsali radiosa acuta, corpore paulo humiliore; pectoralibus rotundatis et ventralibus acutis longitudine subaequalibus, capite minus duplo brevioribus; anali angulata dorsali radiosa paulo humiliore; caudali emarginata, angulis acuta, $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore hyalino-flavo vittis 10 nigricantibus, vittis dorsali et ventrali mediis imparibus, ceteris utroque latere 4 cephalocaudalibus; cauda macula magna flava medio macula rotunda nigra notata; pinnis dorsali radiosa caudalique viridescente-hyalinis; pectoralibus, ventralibus analique flavis; dorsali spinosa antice nigra.

B. 7. D. 6-1/9 vel 1/10. P. 2/10. V. 1/5. A. 2/3 vel 2/9. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Apogon novemstriatus* Rüpp. N. Wirbelth. Faun. Abyss. F. R. M. p. 85 tab. 22 fig. 1.

Chéilodiptère à cinq raies CV. Poiss. II p. 124.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 82''.

Aanm. Deze soort werd door de heeren LESSON en GARNOT bij Bolabola ontdekt. De heer RÜPPELL beschreef haar later, onder den naam van *Apogon novemstriatus*, welke soort alzoo behoort te vervallen. Het exemplaar naar hetwelk de heer RÜPPELL haar

beschreef, had slechts de halve lengte van het mijne. De heer RÜPPELL schijnt haar tandenstelsel niet onderzocht te hebben, althans maakt hij daarvan geene melding. De staartvin is ook merkbaar uitgerand en niet afgeknot, zooals de afbeelding van den heer RÜPPELL aangeeft. Overigens zijn de evenredigheden des ligchaams en der vinnen, de verdeeling der banden, de getallen der vinstralen enz. volkomen dezelfde en laat zich de identiteit van de soort van Bolabola, van de Roode zee en van Amboina niet betwijfelen.

Apogon roseipinnis CV. Poiss. III p. 361.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{4}$ ad $3\frac{1}{5}$ in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{3}$ circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{2}{3}$ in longitudine corporis, vix longiore quam alto; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; maxilla inferiore superiore vix longiore; praeoperculo rotundato, margine posteriore denticulato; linea laterali subarborescente; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali, 9 vel 10 in serie transversali; dorso elevato; pinna dorsali spinosa radiosa humilior, spinis 3^a et 4^a ceteris longioribus; dorsali radiosa acuta, corpore humilior; pectoralibus obtusis ventralibus acutis paulo longioribus $4\frac{1}{3}$ ad 5 in longitudine corporis; anali angulata dorsali radiosa paulo humilior; caudali emarginata, angulis acuta, $4\frac{1}{4}$ ad $4\frac{1}{3}$ in longitudine corporis; colore corpore aureo-rubro, pinnis roseo-rubro; cauda fascia lata transversa fusca vel nigra; pinna anali basi membrana maculis fuscis.

B. 7. D. $7\frac{1}{9}$ vel $1/10$. P. $2/12$. V. $1/5$. A. $2/3$ vel $2/9$. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Centropomus aureus* Lacép. Poiss. IV p. 253 et 273.

Centropome doré Lacép. ibid.

Ostorhinchus Fleurieu Lacép. ibid. p. 24.

Ostorhincque Fleurieu Lacép. ibid. p. 24 et III tab. 32 fig. 2.

Apogon à nageoires roses CV. Poiss. III p. 361.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 94^m et 100^m.

Aanm. REYNAUD nam deze soort waar op Ceylon. Het schijnt, dat zij ook is waargenomen bij Waigioe en Rawak door de naturalisten, welke FREIJCINET op zijne ontdekkingsreis hebben vergezeld. Ik aarzel niet, haar terug te brengen tot de aangehaalde soorten van LACÉPÈDE, te meer daar de overeenkomst

van den habitus met dien der afbeelding van *Ostorhinque Fleu-rieu* van LACÉPÈDE zeer groot is.

Apogon Hartzfeldii Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; maxilla inferiore superiore paulo brevior; praeoperculo rotundato margine posteriore denticulato; linea laterali non vel vix arborescente; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali, 7 vel 8 in serie transversali; dorso subelevato; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa humiliore, spina 3^a ceteris longiore et crassior; dorsali radiosa acuta corpore paulo humiliore; pectoralibus obtusis ventralibus obtusis paulo longioribus, $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali angulata, dorsali radiosa humiliore; caudali paulo emarginata lobis obtusis $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore flavescens-roseo, pinnis roseo; cauda ad basin pinnae caudalis macula rotunda nigra; pinna caudali membrana maculis fuscis.

B. 7. D. $7-1\frac{1}{9}$ vel $1\frac{1}{10}$. P. $2\frac{1}{11}$. V. $1\frac{1}{5}$. A. $2\frac{1}{3}$ vel $2\frac{1}{9}$. C. 17 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 77".

Aanm. Deze soort schijnt groote overeenkomst te hebben met *Apogon thermalis* CV., doch heeft 1 rugdoorn meer. Daar de beschrijving van *Apogon thermalis* CV. overigens zeer onvoldoende is, laat zich daarnaar niet over mogelijk andere soortelijke verschillen oordeelen. Tot andere bekende soorten laat zij zich nog minder terugbrengen.

Ik noem deze soort ter eere van mijnen ambtgenoot en vriend DR. J. HARTZFELD, aan wiens verzamelingen de wetenschap eene betere kennis der vischfauna van Amboina te danken heeft.

Apogon orbicularis K. v. H. CV. Poiss. II p. 115, VI p. 372.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 3 in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, aequae alto circiter ac longo; linea rostro-dorsali vertice concava

rostro rectiuscula; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; maxilla inferiore superiore longiore; praeoperculo rotundato, margine posteriore denticulato; linea laterali non arborescente; squamis lateribus 22 p. m. in serie longitudinali, 9 vel 10 in serie transversali; dorso elevato; pinna dorsali spinosa radiosa vix humiliore, spina 2^a ceteris longiore et crassiore; dorsali radiosa angulata, corpore humiliore; pectoralibus obtusis et ventralibus acutis longitudine aequalibus, $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali angulata dorsali radiosa vix humiliore; caudali emarginata, angulis acuta, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore viridescente inferne dilutiore; fascia dorso-ventrali nigra spinas dorsales 2^m et 3^m inter et medium ventrem; cauda medio fascia longitudinali nigra; squamis corpore caudaque pluribus gutta nigra; pinnis viridescensibus, ventralibus apice nigris.

B. 7. D. 6-1/9 vel 6-1/10. P. 2/10. V. 1/5. A. 2/8 vel 2/9. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Apogon orbiculaire* CV. Poiss. II p. 115, VI p. 372.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 61^m.

Aanm. Volgens QUOY en GAIMARD zouden bij de versche specimina, kop, eerste rugvin en buikvinnen rood gevlekt zijn, de 2de rugvin geelachtig met bleekrooden rand, de staartvin roodachtig en de aarsvin blaauwachtig met een' breeden rooden rand. Hoezeer mijn specimen in goeden toestand van bewaring verkeert, kan er ik van deze kleuren niets waarnemen.

Apogon melanorhynchos Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{4}$ in longitudine corporis, longiore quam alto; linea rostro-frontali declivi convexiuscula; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudine capitis; praeoperculo rotundato, margine posteriore denticulato; linea laterali non arborescente; squamis lateribus 23 p. m. in serie longitudinali, 8 p. m. in serie transversali; dorso humili; pinna dorsali spinosa radiosa multo humiliore, spinis 3^a et 4^a ceteris longioribus; dorsali radiosa et anali convexis, corpore humilioribus; pectoralibus obtusis ventralibus acutis longioribus, 5 in longitudine corporis; caudali emarginata 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore rubro; fascia rostro-oculo-caudali nigricante antice coerulescente marginata; cauda ad basin pinnae caudalis macula rotunda nigra; pinnis rubris; dorsali spinosa antice nigra; dorsali radiosa analique basi fascia longitudinali nigra.

B. 7. D. 7-1/3 vel 7-1/9. P. 2/12. V. 1/5. A. 2/3 vel 2/9. C. 17
et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 3 speciminum 47" ad 65"

Aanm. Bij mijn kleinste specimen, hetwelk in den besten toestand van bewaring verkeert, gaat de overlansche band van den staart tot aan den snuit, waar hij zich met dien der tegenovergestelde zijde vereenigt, en waardoor de snuit zwart gekleurd is. Bij de 2 grootere specimina reikt de overlansche band niet verder dan van den snuit tot aan het voorste gedeelte der zijden. In band- en vlekteekening heeft deze soort veel van *Apogon ceramensis* Blkr., doch zij is langwerpiger van ligchaam, heeft 1 rugdoorn meer en ligchaam en vinnen zijn rood gekleurd, terwijl zij bij *Apogon ceramensis* groenachtig en geelachtig zijn.

Apogon chrijsosoma Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ ad 4 in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, longiore quam alto; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudine capitis; maxilla inferiore superiore longiore; praeoperculo rotundato, margine posteriore denticulato; linea laterali non arborescente; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali, 8 p. m. in serie transversali; dorso humili; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa humilior, spinis 3^a et 4^a ceteris longioribus; dorsali radiosa et anali angulatis, acutis, corpore humilioribus; pectoralibus obtusis ventralibus acutis longioribus, 5 circiter in longitudine corporis; caudali emarginata angulis subrotundatis, $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore toto corpore aureo, pinnis rubro; vittis vel maculis nullis.

B. 7. D. 7-1/9 vel 7-1/10. P. 2/12. V. 1/5. A. 2/3 vel 2/9. C. 17
et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 3 speciminum 52" ad 55"

Aanm. Deze soort is zeer na verwant aan *Apogon melanorhynchos* Blkr. doch mist alle band- of vlekteekening.

Apogon ceramensis Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ circiter in longi-

tudine corporis, longiore quam alto; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; maxilla inferiore superiore vix brevior; praeperculo rotundato, margine posteriore denticulato; linea laterali non arborescente; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali, 8 p. m. in serie transversali; dorso elevato; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa humiliore, spinis 2^a et 3^a subaequalibus, ceteris longioribus, corpore duplo humilioribus; dorsali radiosa acuta, altitudine $1\frac{1}{2}$ in altitudine corporis; pectoralibus obtusis ventralibus acutis longioribus, 5 circiter in longitudine corporis; anali acuta dorsali radiosa paulo humiliore; caudali emarginata, angulis acuta, $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridescente inferne argenteo; capite fusco arenato; vitta thoraco-caudali gracili fusca; cauda postice gutta nigra; pinnis flavescente-hyalinis; dorsali spinosa radium 2^m inter et 3_m nigra.

B. 7. D. 6—1/9 vel 6—1/10. P. 2/12. V. 1/5. A. 2/3 vel 2/9. C. 17 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 80" et 82"

Aanm. Deze soort nadert in verwantschap tot *Apogon roseipinnis* CV. doch is hiervan, alsmede van de overige bekende soorten te onderkennen door hare kleurteekening enz.

Ambassis urotaenia Blkr.

Ambass. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{3}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto 4 circiter in longitudine corporis, vix longiore quam alto; linea rostro-frontali concaviuscula; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudine capitis; orbitis inferne denticulatis; maxilla superiore inferiore brevior, sub oculi parte anteriore desinente; dentibus maxillaribus vix conspicuis; osse suborbitali et praeperculo margine interno denticulatis; suboperculo interoperculoque margine glabris; dorso subelevato; linea dorsali rotundata linea ventrali paulo convexiore; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali; linea laterali singulis squamis tubulo simplice notata, sub pinna dorsali radiosa valde curvata; pinnis dorsalibus basi unitis, spinosa radiosa altiore, spinis validis, 2^a ceteris altiore 5 ad $5\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; dorsali radiosa angulata; pectoralibus acutiusculis ventralibus acutis paulo longioribus, capite brevioribus; anali angulata, spinis 3 validis 3^a 1^a et 2^a longiore sed spina dorsali 2^a brevior; caudali profunde incisa, lobis acutis, $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; corpore flavescente-hyalino, fascia cephalo-caudali argentea; pinnis flavescente-hyalinis, dorsali spinosa spinam 2^m inter et 3^m nigricante; caudali utroque lobo fascia lata longitudinali violaceo-nigricante.

B. 6. D. 7-1/9 vel 7/1/10. P. 2/12 vel 2/13. V. 1/5. A. 3/9 vel 3/10. C. 17 et lat. brev.

Habit. Amboina et Wahai, in mari.

Longitudo 6 speciminum 74" ad 88".

Aanm. Deze soort heeft groote verwantschap met *Ambassis Commersonii* CV, doch is wat ranker van ligchaam, heeft den voorsten liggenden rugdoorn stomp en onder de huid verborgen en is bij den eersten oogopslag herkenbaar aan hare overlansche zwartachtige staartvinbanden.

Serranus amboinensis Blkr.

Serran. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite 3 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi rectiusculata; rostro alepidoto; osse maxillari superiore squamulis parvis, sub oculi limbo posteriore desinente; maxilla superiore inferiore brevior, dentibus pluriseriatis, serie externa conicis, seriebus internis setaceis, antice caninis 2 mediocribus; maxilla inferiore valde adscendente, dentibus pluriseriatis, antice caninis 2 vel 4 parvis; praeoperculo rectangulo, margine posteriore denticulis valde conspicuis, angulo dentibus 3 majoribus; suboperculo interoperculoque denticulis parvis; operculo spinis 3 planis, spina media ceteris majore; dorso humili; lineis dorsali et ventrali convexitate subaequalibus; squamis lateribus ciliatis, 100 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali postice rotundatis, dorsali spinosa dorsali radiosa non vel vix altiore, spinis 3^a, 4^a et 5^a ceteris longioribus corpore plus duplo humilioribus; pectoralibus rotundatis, ventralibus acutiusculis et caudali leviter convexa 5 ad $5\frac{2}{3}$ in longitudine corporis; spina anali media capite plus triplo brevior; corpore umbrino inferne dilutior; capite punctis fuscis numerosis; dorso lateribusque vittis longitudinalibus plus minusve serpentinis 10 ad 12 profunde fuscis; pinnis fuscis, immaculatis.

B. 7. D. 11/18 vel 11/19. P. 2/17. V. 1/5. A. 3/8 vel 3/9. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 108"

Aanm. Deze soort behoort tot de groep van *Serranus* met niet uitgerande staartvin, 11 rugdoornen en overlans gestreept ligchaam, en schijnt na verwant te zijn aan *Serranus lineatus* CV. van Pondicherij, van welke soort echter gezegd wordt, dat

zij slechts 4 of 5 strepen op den rug heeft, welke bij versche visschen blaauw zijn, terwijl de borstvin slechts 16 stralen zou hebben.

Mesoprion amboinensis Blkr.

Mesopr. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; linea rostro-frontali leviter convexa; capite $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$ in longitudine corporis, longiore quam alto; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, rostro acuto vix longioribus; dentibus maxilla conicis; maxilla superiore antice caninis 4 curvatis mediocribus, externis internis majoribus; maxilla inferiore lateribus dentibus aliquot rectis ceteris majoribus; maxilla superiore inferiore paulo longiore sub oculi parte anteriore desinente; osse suborbitali angulo oris oculo duplo circiter humilior; praeoperculo subrectangulo, angulo rotundato, margine libero toto denticulato, denticulis angulo majoribus, margine posteriore incisura profunda; operculo spina unica plana; dorso elevato; linea dorsali linea ventrali multo convexiore; squamis lateribus 55 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali parte spinosa parte radiosa altiore, rotundata, spinis mediis ceteris longioribus, 1^a ultima brevior, parte radiosa rotundata; pinnis pectoralibus acutis 4 circiter, ventralibus acutis 5 et paulo in longitudine corporis; anali spina media ceteris majore et parte radiosa altiore, parte radiosa rotundata; caudali leviter emarginata, angulis acuta, $4\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne roseo, inferne flavescente; dorso vittis obliquis aurantiaco-rufis; lateribus vittis 5 vel 6 horizontalibus flavis; pinnis flavis.

B. 7. D. 11/13 vel 11/14. P. 2/15. V. 1/5. A. 3/8 vel 3/9. C. 17 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 76" et 110"

Aanm. Het sterk uitgesneden zijn des praeopercels zou deze soort doen behooren tot *DiaCOPE* CV., indien *DiaCOPE* CV. en *Mesoprion* CV. als twee verschillende geslachten aan te nemen waren. Hare herkenning wordt voorts gemakkelijk gemaakt door hare 11 rugdoornen en kleuren.

Holocentrum diadema CV. Poiss. III p. 159. Less.

Zoöl. Voy. Duperr. II. I p. 220 tab. 25 fig. 2.

Holocentr. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; linea rostro-frontali leviter convexa;

capite acuto, 4 fere in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{2}{3}$ circiter in longitudine capitis; rostro acuto oculo brevior; osse suborbitali valde emarginato dentibus bene conspicuis postrorsum spectantibus; maxillis aequalibus, superiore valde protractili, sub oculi parte anteriore desinente; dentibus orbitalibus et opercularibus numerosis; spina praeoperculari limbum opercularem superante; operculo spinis 2 validis superiore longiore; vertice lateribus striis 9 vel 10 divergentibus; lineis dorsali et ventrali convexis, dorsali ventrali multo convexiore; squamis lateribus 48 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali usque ad basin incisa, spinis mediis ceteris longioribus, ultima prima brevior, parte radiosa obtusa rotundata parte spinosa vix vel non altiore; pinnis pectoralibus ventralibus paulo brevioribus 5 et paulo in longitudine corporis; anali spina 3^a maxima parte radiosa angulata altiore; caudali profunde incisa, lobis acutiusculis rotundatis $5\frac{1}{2}$ ad 6 in longitudine corporis; corpore rubro vittis 8 ad 11 longitudinalibus argenteis; pinna dorsali spinosa nigra, vitta longitudinali alba vel rosea (media pinna interdum interrupta); pinnis ceteris roseis; membrana spinas anales 3^m inter et 4^m nigricante.

B. 8. D. 11. $1/12$ vel $1/13$. P. $2/12$. V. $1/7$. A. $4/9$ vel $4/10$ C. 4. 19. 4.

Synon. *Holocentrus diadema* Lacép. Poiss. IV p. 372 et 374 Rüpp. Atl.

R. N. Afr. F. R. M. p. 84 tab. 22 fig. 2.

Holocentre diadème Lacép. ibid. et III tab. 32 fig. 3. CV. Poiss.

III p. 159. Less. Zoöl. Voy. Duperr. II. I. p. 220.

Sciaena vittata Parkins.

Perca pulchella Benn. Zoöl. Journ. III p. 377 tab. 9. fig. 3.

Ei-ēi Indig. Bolabola.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 128^m

Aanm. De witte banden der zijden bij mijn specimen hebben bruinachtige streepjes naast zich. De witte band der doornachtige rugvin is bij den zesden doorn afgebroken en begint weder, doch hooger bij den achtsten rugdoorn.

Myripristis parvidens CV. Poiss. III, p. 129 et VII, p. 369?

Myriprist. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ ad 3 in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; dorso elevato convexo; linea rostro-frontali convexa; capite obtuso $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis, aequo alto circiter ac longo; oculis diametro 2 circiter in longitudine capitis; distantia interoculari $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; vertice utroque latere carinis 5 vel 6; maxillis antice caninoideis nullis, superiore sub oculi dimidio posteriore desinente; osse supramaxillari nullibi denti-

culato; fossa rostrali trigona; praeoperculo rotundato; operculo rotundato, latitudine 3 in ejus altitudine, spina brevi; osse scapulari non denticulato; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali, longitudinaliter valde striatis; pinnis dorsalibus vix unitis, spinosa radiosa humiliore, radiosa acuta; pectoralibus acutis 5, ventralibus acutis $5\frac{1}{2}$, caudali profunde incisa lobis acutiuscule rotundatis $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali acuta; colore corpore violaceo-rubro, lateribus argenteo nitido intermixto; pinnis roseis vel rubris, caudali radiis externis violascente; membrana operculari axillisque macula nigerrima.

B. 8. D. 10. $1/14$ vel $1/15$. P. $2/14$. V. $1/7$. A. $4/13$ vel $4/14$. C. 4. 20. 3.

Synon. *Myripristis à petites dents* CV. Poiss. III p. 129. VII p. 369?

Habit. Amboina, in mari,

Longitudo 2 speciminum 98" et 103"

Aanm. Ik houd de bovenbeschrevene soort voor dezelfde als *Myripristis parvidens* CV. van Port Praslin. De bepaling der soorten van *Myripristis* is niet gemakkelijk, eensdeels door de groote overeenkomst der soorten onderling, en ten andere door het onvoldoende der meeste beschrijvingen. De afbeelding van RUSSELL van *Sullaneroo kuntee* beantwoordt vrij wel aan mijne specimen, doch behoort volgens CUVIER tot eene eigene soort, welke hij *Myripristis kuntee* noemt.

Myripristis microphthalmus Blkr.

Myriprist. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; dorso elevato convexo; linea rostro-frontali convexa; capite obtuso, 4 in longitudine corporis, aequae alto ac longo; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; distantia interoculari 4 fere in longitudine capitis; vertice utroque latere carinis p. m. 6; maxillis antice dentibus aliquot conicis obtusis ceteris majoribus (caninoïdeis), superiore sub oculi dimidio posteriore desinente; osse supramaxillari postice denticulato; fossa rostrali trigona; praeoperculo rotundato; operculo rotundato, latitudine 3 fere in ejus altitudine, spina brevi; osse scapulari non denticulato; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali, longitudinaliter valde striatis; pinnis dorsalibus vix unitis, spinosa radiosa humiliore, radiosa acutiuscula apice rotundata; pectoralibus ventralibus acutis vix longioribus, 5 et paulo in longitudine corporis; anali acutiuscula apice rotundata; caudali profunde incisa lobis acutiusculis rotundatis 5 fere in longitudine corporis; colore corpore roseo, lateribus ventraeque argenteo nitido intermixto; squamis dorsalibus marginibus rubro-violaceis; macula axillari nigra; pinnis roseis.

B. 1. D. 10. 1/15 vel 1/16 P. 2/13. V. 1/7. A. 4/13 vel 4/14. C. 4. 19. 3.
 Habit. Amboina, in mari.
 Longitudo speciminis unici 152''

Aanm. Ik breng deze soort slechts aarzelende op als eene nieuwe. De oogen zijn aanmerkelijk kleiner dan bij mijne overige soorten, t. w. *Myripristis hexagonus* CV., *Myripristis pralinius* CV., *Myripristis violaceus* Blkr. en *Myripristis parvidens* CV. In dit opzigt is zij verwant aan *Myripristis axillaris* CV., doch deze zou langwerpiger zijn van ligchaam dan *Myripristis pralinius* CV. terwijl *Myripristis microphthalmus* betrekkelijk het hoogste ligchaam heeft van de 5 soorten mijner verzameling. Deze 5 soorten laten zich naar volgend schema gemakkelijk van elkander onderscheiden.

I. Os supramaxillare edentulum. Macula nigra opercularis et axillaris.

Myripristis parvidens CV.?

II. Os supramaxillare angulo denticulatum.

A. Squamae 40 p. m. in serie longitudinali. Operculum latitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine.

Myripristis pralinius CV.?

B. Squamae lateribus 30 p. m. in serie longitudinali. Operculum latitudine minus quam 3 in ejus altitudine.

a. Corpus altitudine 3 vel plus quam 3 in ejus longitudine.
 † Macula axillaris nigra.

Myripristis violaceus Blkr.

†† Macula axillaris nulla.

Myripristis hexagonus CV.?

b. Corpus altitudine minus quam 3 in ejus longitudine.
 Macula axillaris nigra.

Myripristis microphthalmus Blkr.

MULLOÏDEI.

Upeneus barberinoides Blkr.

Upen. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{4}$ ad $4\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite 4 circiter in longitudine corporis; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine capitis; osse suborbitali oculo junioribus paulo, aetate projectioribus multo altiore; rostro oculo junioribus minus duplo, aetate projectioribus plus duplo longiore; dentibus utraque maxilla conicis uniseriatis, 20 ad 26, intermaxillaribus inframaxillaribus majoribus, palatinis et vomerinis nullis; praeoperculo subrectangulo rotundato; operculo spina acuta; cirris inframaxillaribus operculum attingentibus; linea laterali arborescente; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa duplo circiter altiore; pinnis ventralibus pinnis pectoralibus paulo longioribus et capite paulo brevioribus; caudali profunde excisa, lobis acutis $4\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine corporis; colore corpore superne rubro inferne roseo; squamis dorso singulis medio gutta nitente rubro-violacea; fascia rostro-dorsali media et fascia rostro-oculo-dorsali lata fusco-nigricantibus ad initium pinnae dorsalis radiosae desinentibus; operculis lateribusque antice macula maxima fusco-nigricante postice eum fascia rostro-oculo-dorsali unita; cauda antice linea laterali et ad finem pinnae dorsalis radiosae macula nigricante; cirris carmosinis; pinna dorsali spinosa antice flavescens-rubra postice violascente-rubra; dorsali radiosa basi violaceo-nigricante, dimidio superiore fasciis longitudinalibus flavis et coeruleis alternantibus; pectoralibus roseis basi fuscis; ventralibus rubris apice violascentibus; anali fasciis pluribus longitudinalibus rubris et flavis alternantibus; caudali aureo-flava, (adultis) margine inferiore violascente.

B. 3. D. $8-1\frac{1}{3}$ vel $1\frac{1}{9}$. P. $2\frac{1}{13}$. V. $1\frac{1}{5}$. A. $2\frac{1}{6}$ vel $2\frac{1}{7}$. C. 15 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 8 speciminum 67^m ad 155^m.

Aanm. Deze soort is verwant aan *Upeneus barberinus* CV., doch verschilt daarvan door kleurteekening, door 2 stralen minder in de borstvin, kortere voeldraden enz. De zwarte vlek, welke zich bij verwante soorten bij de staartvin bevindt, is hier op het voorste gedeelte van den staart, nagenoeg onder den laatsten rugvinstraal.

SCLEROPAREI.

Dactylopterus orientalis CV. Poiss. IV. p. 98. Richards.
Rep. Ichth. Chin. Jap. in Rep. 15^e meet. Brit.
assoc. p. 218. T. Schl. Faun. Jap. Poiss. p. 37.

Dactylopt. corpore elongato prismatico, altitudine 6 ad $6\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latiore quam alto; capite quadrangulari, toto scabro, obtuso, absque processibus osseis 5 fere ad $5\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, latiore quam alto; fronte intè oculos concava; rostro obtuso ante os prominente; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 et paulo in longitudine capitis (absque processibus); maxilla superiore inferiore longiore, sub pupilla desinente; scuto capitis utroque latere in spinam pinnam dorsalem spinosam attingentem producto, incisura supra praeoperculum desinente; spina praeoperculari longissima, insertiōnem pinnarum ventralium superante; squamis scabris carinatis, lateribus 45 p. m. serie longitudinali; lateribus inferne et postice carinis squamarum in laminae horizontales denticulatas productis; radio dorsali antico filiformi supra praeoperculum inserto, capite longiore; pinna dorsali spinosa proprie sic dicta pinna dorsali radiosa non vel vix humiliore; pectoralibus latissimis caudalem attingentibus vel superantibus; ventralibus acutis capite brevioribus; anali corpore vix humiliore; caudali truncata vel vix emarginata, 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne fusciscente-viridi inferne flavescente; dorso lateribusque fusco nebulatis vel maculatis; filo dorsali antico ejusque membrana nigris; dorsali spinosa viridescente; dorsali radiosa caudalique flavescens radiis fusco variegatis; pectoralibus violaceo-nigricantibus maculis nigris et luteis; ventralibus aurantiacis; anali flavescente.

B. 7. D. 1—1—6—8. P. 4/26 vel 5/26 ad 5/31 V. 1/4. A. 6. C. 9 et lat. brev.

Synon. *Boudjou ter pang* et *Vliegende zeeap* De Vlam. Rec.

Ikan Terbang warna roepanja Valent. Ind. Amb. III p. 35. fig.

Terbang Boudjou Ren. Poiss. Mol. I tab. 10 fig. 66.

Cyanoptère Commers. fig. citat. in CV. Poiss IV p. 99.

Dactyloptère des Indes CV. Poiss. IV tab 76.

Dactyloptère tacheté de la mer des Indes.

Habit. Amboina, Wahai, Banda Neira, Macassar, in mari.

Longitudo 4 speciminum 74" ad 320."

Aanm. Het grootste mijner 4 specimina ontving ik zeer onlangs van Celebes (van Makassar), van welk eiland deze soort tot nog toe niet bekend was.

Pterois brachypterus CV. Poiss. IV p. 270.

Pter. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 in ejus altitudine; capite 4 circiter in longitudine corporis; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, diametro $\frac{1}{2}$ circiter a se invicem distantibus; vertice postice et antice, temporibus, orbita rostroque spinis vel spinulis armatis; spinulis orbitalibus pluribus, rostralibus minimis; cirris vel fimbriis cutaneis supraorbitalibus brevissimis vix conspicuis, rostralibus, suborbitalibus et praecopercularibus oculo brevioribus; crista suborbitali antice oculo contigua, spinulis numerosis; praecoperculo obtusangulo rotundato spinis 3 acutiusculis; operculo spina nulla; squamis lateribus 40 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa corpore multo humiliore, spinis medijs ceteris longioribus, membrana inferne tantum unitis; dorsali radiosa et anali rotundatis dorsali spinosa altioribus; pectoralibus rotundatis integris, rotundatis, initium caudae attingentibus; ventralibus analem subattingentibus; caudali rotundata 4 in longitudine corporis; colore corpore fuscescente-rubro, fusco profundiore nebulato vel subfasciato; pinnis dorsali spinosa fuscescente, membrana nigro marginata; dorsali radiosa, anali caudalique flavis radiis nigro variegatis; pectoralibus superne fuscescente-viridibus fasciis 6 p. m. transversis latis fuscescente-nigris, inferne nigro, flavo et fusco marmoratis; ventralibus flavo, nigro et fusco variegatis.

B. 7. D. $12/1/9$ vel $12/1/10$. P. 17. V. $1/5$. A. $3/5$ vel $3/6$. C. 13 + 5 spin. later. brev.

Synon. *Scorpaena Koenigii* Bl. Nov. act. acad. Suec. X tab. 7?

Pteroïs à ailes courtes CV. Poiss. IV p. 270.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 103".

Aanm. In de beschrijving dezer soort in de groote Histoire naturelle des Poissons is de plaats van haar voorkomen niet opgegeven. Ik kan bij mijn specimen geene bandteekening op het ligchaam waarnemen, maar het achtergedeelte des ligchaams is beschadigd, zoodat de kleuren er niet meer duidelijk uitgedrukt zijn. In habitus heeft deze soort veel van eene *Scorpaena*.

Pterois zebra CV. Poiss. IV, p. 269. Règn. anim. éd. d. luxe Poiss.

Pter. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{2}{3}$ in ejus longitudine, altitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{3}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; oculis diametro 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, minus diametro

1 a se invicem distantibus; rostro oculo junioribus brevior, aetate pro-
 vectioribus oculum longitudine aequante; vertice postice et antice, tem-
 poribus, orbita rostroque spinis vel spinulis armatis; spinis orbitis pluri-
 bus; cirris vel fimbriis cutaneis supraorbitalibus oculo longioribus ramo-
 sis, nasalibus, rostralibus et praeopercularibus oculo brevioribus; ossibus
 suborbitalibus crista spinosa horizontali oculo approximata; praeoperculo
 rotundato, spinis 3 acutis; operculo spina unica plana; squamis lateribus
 50 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa corpore altiore spi-
 nis mediis ceteris longioribus, membrana parte inferiore tantum unitis;
 dorsali radiosa et anali rotundatis, corpore humilioribus; pectoralibus cau-
 dam, ventralibus analem attingentibus; caudali rotundata 4 ad $4\frac{1}{2}$ in lon-
 gitudine corporis; colore corpore rubro inferne dilutiore; genis maculis
 fuscis; operculis fascia transversa fusca; corpore fasciis latis transversis
 fuscis p. m. 6; pinnis verticalibus flavescentibus, spinis et radiis fusco vel
 nigro variegatis; pectoralibus antice flavo, nigro et fusco variegatis, pos-
 tice basi nigricantibus flavo maculatis; ventralibus nigricantibus flavo gut-
 tatis; cirris orbitalibus flavo et fusco variegatis.

B. 7. D. $12\frac{1}{10}$ vel $12\frac{1}{11}$ P. 18. V. $1\frac{1}{5}$. A. $\frac{3}{6}$ vel $\frac{3}{7}$. C. 14
 et spin. lat. brev. 5 vel 6.

Synon. *Low* Renard Poiss. Mol. I tab. 6 fig. 41.

Ptéroïs zèbre CV. l. c.

Habit. Amboina et Wahai, in mari.

Longitudo 3 speciminum 86" ad 158".

Aanm. Tot deze soort heeft blijkbaar betrekking de uiterst
 gebrekkige afbeelding van RENARD, boven aangehaald.

Scorpaena diabolus CV. Poiss. IV, p. 229. Richards.

Ichth. Voy. Sulph. p. 76, tab. 40.

Scorpaen. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus lon-
 gitudine, latitudine capite 1 et paulo, lateribus $1\frac{1}{2}$ fere in ejus altitudine;
 capite acuto 3 circiter in longitudine corporis, postice latiore quam alto,
 temporibus operculisque superne tantum squamato, inter orbitas verticeque
 valde depresso; linea rostro-frontali rostro valde convexa, fronte valde
 concava; oculis diametro 6 circiter in longitudine capitis, plus diametro 1
 a se invicem distantibus; fossa suborbitali magna; rostro oculo longiore;
 maxilla superiore inferiore brevior, paulo post oculum desinente; rictu
 valde obliquo; spinis utroque latere fronte et vertice p. m. 10, orbitis
 5 vel 6, rostro 3, suborbitalibus fasciculatis plus quam 10, praeoperculo
 3 superiore duplice; operculo cristis 2 superiore dentibus 4 vel 5, inferi-
 ore dentibus 2; fimbriis cutaneis utroque latere supraorbitali oculo non
 longiore, nasali 1 lata ramosa, rostrali 1 brevi, suborbitali lata oculo

vix brevior, inframaxillaribus pluribus, praeopercularibus 3, operculari 1, lateribus et linea laterali pluribus; dorso elevato, gibboso; squamis lateribus 40 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa radiosa rotundata humiliore, spinis anticis curvatis, mediis ceteris longioribus et corpore plus duplo humilioribus, 1^a et 11^a ceteris brevioribus; pectoralibus 4 fere, ventralibus 5 fere, caudali convexa 5 in longitudine corporis; anali rotundata spina 2^a radio 1° vix brevior; colore corpore rubro fusco parce nebulato et margaritaceo-coceruleo marmorato; pinnis ventralibus fuscis margine libero rubris; pinnis ceteris rubris margaritaceo-coeruleo et fusco variegatis et marmoratis; pectoralibus postice nigro maculatis; caudali basi et apicem versus fascia transversa diffusa fusca.

B. 7. D. 12/9 vel 12/10. P. 1 simpl. + 4 vel 5 fiss. + 12 vel 11 simpl.

V. 1/5. A. 3/5 vel 3/6. C. 12 vel 14 et lat. brev.

Synon. *Ikan Sowanggi bezar* Valent. Ind. Amb. III p. 399 fig. 170.

Ikan Satan Renard Poiss. Mol. II tab. 8 fig. 35.

Crapaud de mer du Croisic ou *Diable* Duham. Pêches II sect. 5 p. 92 tab. 3 fig. 1.

Scorpaena marmorata Parkins.

Scorpaena multicolor K. v. II. fig. inedit.

Scorpène diable de mer CV. Poiss. IV, p. 229.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 143”.

Aanm. Deze soort heeft groote verwantschap met *Scorpaena gibbosa* Bl. Schn. Syst. posth. (*Scorpaena bufo* CV.?) doch verschilt er van, door ranker ligchaam, spitseren kop, meer bogchelachtigen rug, gemis der dwarsche bruine borstvinbanden enz.

Apistus macracanthus Blkr.

Apist. corpore subelongato compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite obtuso 5 in longitudine corporis, aëque alto circiter ac longo; linea rostro-frontali valde concava; oculis diametro 4 in longitudine capitis, minus diametro 1 approximatis; rostro vix ante frontem prominente; spinis suborbitalibus 2, superiore inferiore majore sub pupilla desinente; rictu parvo; maxillis aequalibus, superiore sub oculo desinente, inferiore cirris nullis; dentibus maxillaribus, vomerinis et palatinis minimis; praeoperculo spinis 5 obtusiusculis, brevibus, superiore tamen ceteris majore; linea laterali ad basin pinnae caudalis desinente; squamis corpore minimis, sparsis, non contiguous; pinna dorsali integra fronte ante oculum incipiente, spina 1^a oculo vix majore, spina 2^a longissima corpore altiore, spinis 11 posticis subaequilongis corpore duplo circiter humilioribus, membrana spinas anticis

inter margine libero convexa; pinna dorsali radiosa postice angulata, corpore paulo humiliore, cum basi pinnae caudalis unita; pectoralibus radio libero nullo, rotundatis $3\frac{1}{2}$ fere, ventralibus acutis $5\frac{1}{2}$ circiter, caudali rotundata 4 in longitudine corporis; anali spina 3^a ceteris longiore, corpore duplo humiliore, parte radiosa acutangula; colore corpore pinnisque fusco; capite antice nigricante, inferne punctis flavis; dorsali antice et postice nigro, medio flavo marginata; anali antice flavo postice nigro marginata; caudali postice nigra, lateribus postice flavo marginatis.

B. 7. D. 15/9. P. 11. V. 1/5. A. 3/8. C. 13 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 86".

Aanm. Deze soort is verwant aan *Apistus taenianotus* CV., doch aanmerkelijk ranker van ligchaam, heeft een meer uitpuilend voorhoofd, kortere praeoperkeldoornen, nog verder voorwaarts beginnende rugvin, andere getallen der vinstralen, grootere borstsvinnen enz. Mijn specimen verschilt van de afbeelding, voorkomende met den naam van *Apistes taenianotus* in de zoölogie der reis van het schip Samarang (Fish. tab. 4 fig. 1) door hoogereren 2ⁿ rugdoorn, meer uitpuilend voorhoofd, andere kleurteekening enz.

Apistus dermacanthus Blkr.

Apist. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite obtusiusculo, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, longiore quam alto; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; orbitis glabris; oculis diametro 5 circiter in longitudine capitis, diametro 1 circiter a se invicem distantibus; rostro oculo longiore; spinis suborbitalibus 2 obtusis superiore majore sub oculi parte anteriore desinente; rictu parvo; maxillis subaequalibus, superiore ante oculum desinente, inferiore cirris nullis; dentibus maxillaribus, vomerinis et palatinis minimis; praeoperculo spinis 5 obtusis superiore ceteris majore, oculo brevioribus; linea laterali ad basin pinnae caudalis desinente; cute toto corpore pinnisque dorsali et pectoralibus maxima parte spinulis parvis conicis scabriuscula; pinna dorsali integra, supra medium oculum incipiente, postice basi caudalis contigua, spinis 1^a et 2^a ceteris longioribus, subaequalibus, altitudine corporis duplo circiter brevioribus; dorsali radiosa rotundata corpore duplo humiliore; pectoralibus rotundatis, radio libero nullo $4\frac{1}{2}$, ventralibus acutis 8 fere, caudali rotundata 5 in longitudine corporis; anali rotundata, corpore plus duplo humiliore, spinis parvis; colore

corpore griseo-rosco punctis et guttulis sparsis fuscis; pinnis, caudali excepta, griseo-roscois, dorsali superne, anali inferne fuscescentibus; caudali fuscescente nebulata.

B. 6. D. 12/9. P. 11 vel 12. V. 1/3. A. 3/7 vel 2/8. C. 13 et lat brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 55^m.

Aanm. Deze merkwaardige soort is zeer kenbaar aan hare grijs roode kleur, met talloze kleine doortjes bedekte huid, onverdeelde rugvin, stompe onderoogkuils- en praecoperkel-doornen enz.

Apistus fusco-virens QG. CV. Poiss. IV. p. 301?

Apist. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{2}{3}$ ad 4 in ejus longitudine; latitudine $1\frac{2}{3}$ ad $1\frac{3}{4}$ in ejus altitudine; capite obtus^o $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{2}{3}$ in longitudine corporis; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; orbitis superne cirro unico simplice oculo brevioribus; spinis orbitis et rostro nullis, suborbitalibus 2, superiore inferiore plus duplo longiore oculi marginem posteriorem attingente; spinis praecopularibus 5, superiore elongata, acuta, aperturam branchialem subattingente, ceteris parvis obtusis; maxillis aequalibus, superiore sub oculi dimidio anteriore desinente; rictu parum obliquo; cirris maxillaribus nullis; squamis vertice nullis, lateribus parvis sed bene conspicuis; linea laterali vix curvata, ad basin pinnae caudalis desinente; pinna dorsali unica, membrana inter singulas spinas valde emarginata, supra oculum incipiente, cum pinna caudali non unita, spinis 2^a et 3^a verticè insertis spinis ceteris et parte radiosa altioribus, corpore vix humilioribus; pinnis pectoralibus rotundatis et ventralibus acutiusculis rotundatis longitudine caput aequantibus, pectoralibus radio libero nullo, ventralibus analem attingentibus; anali spina postica spinis ceteris longiore; caudali convexa $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore fuscescente maculis confertis fuscis rotundis et subrotundis; pinnis fusco vel rubro et nigro marmoratis et variegatis; dorsali vittis obliquis rufis et spinam 5^m inter et 9^m vulgo macula magna nigra.

B. 7. D. 14/7 vel 14/8. P. 1/9. V. 1/4. A. 3/4 vel 3/5. C. 12 et lat brev.

Synon. *Apiste brun-verdatre* CV. Poiss. IV p. 301?

Habit. Amboina, Wahai, in mari.

Longitudo 26 speciminum 65^m ad 102^m.

Aanm. in habitus heeft deze soort zeer groote overeenkomst

met *Apistus multicolor* Richards. (Zoöl. of the Samarang, Fish. p. 3. tab. 4 fig. 3, 4), zoowel wat kop en ligchaam als vinnen betreft, doch deze heeft eene andere kleurteekening, heeft den laagsten borstvinstraat onverdeeld, en als vinstralen B. 6. D. $15/6$. A. $3/4$. P. 11. V. $1/4$ C. $10^{3/3}$ (op de afbeelding zijn evenwel die cijfers uitgedrukt = D. $14/7$. V. $1/5$. A. $3/5$). Evenzoo heeft de boven beschrevene soort groote overeenkomst met *Apistus hypselopterus* Blkr. en *Apistus melas* Blkr., doch onderscheidt zich daarvan door hare kleuren enz. Ik vermoed, dat de boven beschrevene specimina te brengen zijn tot *Apistus fusco-virens* QG. CV. Poiss. IV p. 301, hoezeer {de vinstralen daarvan opgegeven zijn = D. $15/7$. V. $1/5$. Het overige der beschrijving in de groote Histoire naturelle des Poissons beantwoordt vrij wel aan mijne exemplaren. Ook *Apistus cottoides* CV. Poiss. IV p. 302 moet er groote overeenkomst mede hebben.

SCOMBEROÏDEL.

Carangoïdes ophthalmotaenia Blkr.

Carang. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$ in ejus altitudine; capite 4 circiter in longitudine corporis, paulo altiore quam longo, vertice elevato obliquo; linea rostro-frontali valde declivi rectiuscula; oculis in medio capite sitis, diametro 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, plus diametro $\frac{1}{2}$ a linea frontali remotis; osse suborbitali angulo oris oculi diametro duplo circiter humiliore; rostro oculo non vel vix longiore; maxillis dentibus bene conspicuis; maxilla superiore inferiore brevior, valde protractili, sub oculi limbo anteriore desinente; dorso elevato ventre multo convexiore; gonis, operculis superne et triangulis pectoralibus lateralibus superne squamosis; triangulis pectoralibus lateralibus inferne et triangulo inferiore alepidotis; linea laterali usque sub 2^a tertia parte pinnae dorsalis radiosae curvata (curvatura lata aperta), postice scutis armatis p. m. 35, latissimis 16 p. m. in altitudine corporis; pinnis acutis; dorsali spinosa $3\frac{1}{2}$ circiter in altitudine corporis; dorsali radiosa radio 1° producto corpore paulo humiliore; pectoralibus falcatis capite vix vel non brevioribus; ventralibus capite duplo fere brevioribus; anali antice corpore plus duplo vel duplo fere humiliore, spinis parvis subaequalibus; caudali lobis aequalibus $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; colore corpore superne coerulescente inferne argenteo; fascia oculo-dorsali fusca; pinnis flavis.

B. 7. D. 1 procumb. + 8 — 1/27 vel 8 — 1/28. P. 2/19. V. 1/5. A. 2 — 1/23. C. 17 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 86" et 126".

Aanm. Deze soort staat in verwantschap nabij *Carangoïdes chrysofryis* (*Caranx chrysofryis* CV.) en *Carangoïdes talampara* Blkr. (*Caranx malabaricus* CV.), maar onderscheidt zich daarvan, alsmede van andere verwante soorten, door hoogere 2de rugvin, talrijker rug- en aarsvinstralen, bruinen oog-rugband enz.

TEUTHIDES.

Acanthurus melanurus CV. Poiss. X p. 177.

Acanth. corpore orbiculari, altitudine 2 in ejus longitudine, latitudine 4 in ejus altitudine; capite obtuso, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, vix altiore quam longo; orbitis et cristis rostro-frontalibus denticulis minimis obsitis; oculis diametro 3 fere in longitudine capitis; linea rostro-frontali valde convexa; rostro obtuso convexo, oculo vix brevior; dentibus maxillis denticulatis; limbo praeoperculari obtusangulo; squamis corpore linearibus transversim dispositis; posticis spinulis minimis scabriusculis; cauda spina valida; ventre dorso vix humiliore; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa altiore, spina 2^a ceteris longiore corporis altitudine plus triplo brevior; dorsali radiosa corpore plus quadruplo humiliore; pectoralibus acutiusculis 4 fere, ventralibus acutis plus quam 8, caudali truncata 5 circiter in longitudine corporis; anali spina 2^a ceteris longiore, parte radiosa corpore plus quadruplo humiliore; colore corpore viridi-fuscescente, ventre argenteo, pinnis dorsali et anali nigris, caudali viridi-nigricante, ceteris viridibus.

B. 5? D. 1 procumb. + 8/25. P. 2/15. V. 1/4. A. 3/25. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Acanthure à queue noire* CV. Poiss. X p. 177.

Karoupou-mine Tamul.

Habit. Wahi, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 36".

Aanm. Deze soort is na verwant aan *Acanthurus orbicularis* QG. wat de eigenaardige schubvorming betreft en de algemeene vormen des ligchaams, doch verschilt er van door meerdere kenmerken, minder vinstralen, bruinachtig ongevekt ligchaam,

zwarte vertikale vinnen enz. *Acanthurus argenteus* QG. is eene nog meer verwante soort doch is langwerpiger, heeft eene gevorkte staartvin, D. 9/27. A. 3/26. P. 15. *Acanthurus melas* CV. schijnt zich van *Acanthurus melanurus* CV. slechts te onderscheiden door een weinig ranker ligchaam.

Keris amboinensis Blkr.

Ker. corpore ovali, altitudine 2 ad $2\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 4 fere in ejus altitudine; capite obtuso 4 in longitudine corporis, altiore quam longo; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{2}{3}$ in longitudine capitis; rictu parvo, longe ante oculum desinente; dentibus maxillis conicis, acutis, confertis, parvis; operculo et praeoperculo obtusangulis; dorso et ventre subcarinatis; ventre valde prominente dorso convexiore; cute toto corpore granulis subspinulatis et spinulatis scabra; squamis lateribus 100 circiter in serie longitudinali; pinna dorsali non emarginata, acuta, spina anteriore spinis ceteris et radiis longiore, corpore triplo circiter humiliore; pectoralibus acutiusculis oculo duplo fere longioribus; ventralibus ante pectorales insertis, oculo paulo longioribus, acutis, spina serrulata; anali acuta dorsali humiliore, spina 1^a serrulata; caudali subtruncata 6 circiter in longitudine corporis; colore corpore fusco, ventre dilutiore; pinna dorsali spinosa fusco maculata, dorsali radiosa et anali fuscis vitta longitudinali media grisea; pectoralibus ventralibusque viridibus; caudali flava basi fusca.

B. 3 vel 4. D. 6/29. P. 2/13. V. 1/3. A. 2/30. C. 16 et lat. brev.

Habit. Amboina, Wahai, in mari.

Longitudo 3 speciminum 44" ad 52".

Aanm. Tot nog toe is slechts eene enkele soort van *Keris* in de wetenschap bekend geworden en wel *Keris anginosus* CV. (Poiss. X. p. 225 tab. 295), waarvan de woonplaats niet opgegeven is. Volgens de beschrijving heeft *Keris anginosus* als formule der vinstralen, D. 7/26. P. 13. V. 1/5 A. 3/28. C. 17., welke alzoo vrij aanmerkelijk van de bovenstaande formule afwijkt. Voorts zou bij *Keris anginosus* de kop even hoog als lang wezen, volgens de afbeelding de rugvin uitgerand zijn en de buik minder naar voren uitpuilen dan die mijner soort, welke overigens in habitus er zeer veel op gelijkt. Voorts nog zou bij *Keris anginosus* CV. de diameter van het oog slechts tweemaal gaan in de lengte van den kop. Alle

deze verschillen in aanmerking nemende, meen ik de bovenbeschrevene soort als eene afzonderlijke te moeten beschouwen.

BLENNIOIDEI.

Petroskirtes rhinorhynchos Blkr.

Petrosk. corpore elongato compresso, altitudine 7 circiter in ejus longitudine; capite convexo, acutiusculo, $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{2}{3}$ in longitudine corporis, multo longiore quam alto et altiore quam lato; linea rostro-frontali convexa; rostro conico ante os prominente; crista occipitali et cirris supraorbitalibus nullis; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, diametro 1 circiter a se invicem distantibus; rictu sub oculo desinente; maxillis antice tantum dentatis, dentibus confertissimis p. m. 30; maxilla superiore caninis nullis, maxilla inferiore caninis 2 magnis curvatis; apertura branchiali rimaeformi; cute laevi; pinnis radiis omnibus simplicibus; dorsali integra, occipite incipiente et prope pinnam caudalem desinente, corpore multo humiliore, radio producto nullo; pectoralibus obtusiusculis 10 circiter in longitudine corporis; ventralibus pectoralibus brevioribus; anali altitudine dorsali aequali, margine inferiore convexo; caudali emarginata, angulis acuta, 6 et paulo in longitudine corporis; colore corpore violascente-fusco vittis 2 longitudinalibus dilute coeruleis cephalo-caudalibus; pinnis dorsali et anali aurantiacis fusco marginatis, ceteris flavis, caudali media basi violacea.

B.? D. 44. P. 13. V. 2. A. 32. C. 11 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 54" et 58".

Aanm. Van alle mij bekende soorten van *Petroskirtes* heeft de boven beschrevene de talrijkste rugvinstralen. Hierdoor, alsmede door haar slank ligchaam, lage rugvin, vooruitpuilenden snuit, uitgerande staartvin, eigenaardige kleurteekening enz. is zij gemakkelijk te onderkennen.

Petroskirtes anema Blkr.

Petrosk. corpore elongato compresso, altitudine 7 circiter in ejus longitudine; capite obtuso convexo, $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, longiore quam alto et altiore quam lato; linea rostro-frontali convexa; rostro obtuso; crista occipitali et cirris supraorbitalibus nullis; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, minus diametro 1 a se invicem distantibus; rictu sub oculi margine anteriore desinente; maxillis antice tantum dentatis, dentibus confertis p. m. 20; maxilla superiore utroque latere

dente canino parvo, maxilla inferiore utroque latere dente canino elongato curvato; apertura branchiali rimaeformi; cute laevi; pinnis radiis omnibus simplicibus, dorsali integra vertice incipiente, corpore vix humiliore, radio producto nullo, prope basin pinnae caudalis desinente; pectoralibus obtusis $9\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus 7 circiter in longitudine corporis; anali convexa corpore minus duplo humiliore; caudali acute rotundata 5 circiter in longitudine corporis; corpore aureo-flavo, fasciis 3 longitudinalibus nigris, superiore dorso-caudali, media oculo-caudali pinna caudali cum fascia dorso-caudali unita, inferiore thoracico-caudali; capite punctulis coeruleis obsito; pinnis flavis, dorsali basi fascia nigra et radium 3^m inter et 10^m nigricante, marginem superiorem versus violascente et striis obliquis coeruleis; anali basi fascia violascente, marginem inferiorem versus fascia longitudinali nigra.

B. 7. D. 30. P. 14. V. 2 vel 3. A. 19. C. 11 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 62".

Aann. Deze soort is herkenbaar, niet alleen aan hare sterk uitgedrukte kleuren maar ook aan hare nergens verlengde rugvin, rank ligchaam, kleinen kop, ronde staartvin en afwezigheid van draden of cirri aan den kop, aan welk laatste karakter ik haren naam heb ontleend.

GOBIOÏDEL.

Gobius caninoïdes Blkr.

Gobius corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{2}$ ad 6 in ejus longitudine. latitudine $1\frac{1}{3}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; capite obtuso convexo, $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{3}$, latitudine 2 ad $1\frac{2}{3}$ in ejus longitudine; oculis diametro 3 ad $3\frac{1}{3}$ in longitudine capitis, valde approximatis, maxima parte in anteriore dimidio capitis sitis; vertice squamoso; rostro obtuso convexo, oculo brevior; rictu obliquo sub oculi margine anteriore desinente; maxillis aequalibus, dentibus pluriseriatis parvis, serie externa majoribus, maxilla inferiore caninis 2 parvis curvatis; sulco oculo-operculari valde conspicuo; squamis magnis, lateribus 30 p. m. in serie longitudinali; appendice anali conica obtusa; pinnis verticalibus altitudine subaequalibus, corpore humilioribus, radio producto nullo; dorsali 1^a rotundata, spinis mediis ceteris longioribus; dorsali 2^a angulata; pectoralibus, ventralibus et caudali rotundatis $5\frac{1}{2}$ ad 6 in longitudine corporis; colore corpore viridi; squamis dorso lateribusque plurimis guttula nigricante; dorso lateribusque insuper maculis nigricantibus majoribus, lateribus in seriem longitudinalem dispositis; pinnis flavescentibus,

anali tantum violascente; pinnis dorsalibus et caudali guttulis nigricantibus, dorsali 1^a in series 2 longitudinales, dorsali 2^a in series 3 longitudinales, caudali in series 4 vel 5 transversas dispositis; caudali margine posteriore violascente.

B. 4. D. 6—1/10 vel 1/11. P. 1/17. V. 1/5. A. 1/10 vel 1/11. C. 26 (lat. brev. inclus.).

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 3 speciminum 55^m ad 80.^m

Aanm. Deze soort is verwant aan *Gobius caninus* CV., *Gob. chlorostigma* Blkr. enz. behoorende zij tot de groep van dit geslacht met 2 hondstanden in de onderkaak, stompen kop en staartvin en groote schubben. De hondstanden zijn er echter klein, zoodat zij der waarneming ligtelijk ontglippen.

Gobius interstinctus Richards. Voy. Ereb. Terr. Fish.
p. 3 tab. 3 fig. 3-6.

Gob. corpore elongato, antice cylindraceo, postice compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine; capite obtuso convexo, 4½ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 1½, latitudine 1½ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3½ circiter in longitudine capitis, valde approximatis, maxima parte in anteriore dimidio capitis situs; vertice squamoso; rostro obtuso, convexo, laevi, oculo non longiore; rictu vix obliquo vix ante oculum desinente; maxillis subaequalibus dentibus pluriseriatis parvis aequalibus, caninis nullis; sulco oculo-operculari conspicuo; squamis magnis, 26 p. m. in serie longitudinali; appendice anali conica obtusa; pinnis verticalibus altitudine subaequalibus, corpore paulo humilioribus, radio producto nullo; dorsali 1^a obtusa spinis 3 anticis spinis ceteris longioribus; dorsali radiosa analique angulatis; pectoralibus et caudali rotundatis 4½, ventralibus 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore viridi maculis fuscis numerosis in series longitudinales vel irregulariter dispositis; capite corporeque insuper punctis numerosis flavis vel viridibus; pinnis flavescence-viridibus et, ventrali excepta, maculis numerosis pluriseriatis nigris.

B. 4. D. 6—1/10 vel 6—1/11. P. 18 (4 superior. filos.). V. 1/5. A. 1/8 vel 1/9. C. 13 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 65.^m

Aanm. Deze *Gobius* was tot nog toe slechts van de noordwestkust van Nieuw-Holland bekend. De afbeelding boven

aangehaald, is zeer nauwkeurig. Slechts is er de buikvin een weinig te lang afgebeeld. Mijn specimen heeft dezelfde lengte, als het door den heer RICHARDSON afgebeelde.

Periophthalmus argenteolineatus CV. Poiss. XII p. 144.

Periophth. corpore elongato, antice subtetragono postice compresso, altitudine 7 circiter in ejus longitudine; capite obtuso convexo, 5 in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; fronte angulata; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, palpebris magnis; dentibus maxillaribus conicis mediocribus, maxilla inferiore serie externa ceteris majoribus, caninis nullis; rictu subhorizontali sub anteriore oculi parte desinente; labio superiore lato mobili; squamis parvis lateribus 70 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali 1^a dorsali 2^a multo altiore, corpore vix altiore, longiore quam alta, spinis 2 anticis spinis ceteris longioribus; dorsali 2^a corpore humiliore; pectoralibus longitudine caput aequantibus; ventralibus basi tantum unitis; caudali obtusa $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; appendice anali oblonga obtusa; colore corpore superne coeruleo inferne flavescente; lateribus inferne vittis transversis margaritaceis vel coeruleis; capite punctis numerosis coeruleis; pinna dorsali 1^a fusca margine superiore et medio fascia longitudinali flava vel rubra, spinam 1^m inter et 3^m macula nigra; dorsali 2^a basi fusca, medio vitta longitudinali nigra, superne et inferne flavo vel rubro marginata, margine superiore fusco-rubra; pectoralibus rubro-fuscis; ventralibus et anali aurantiacis; caudali radiis rufis fusco variegatis, membrana postice violacea.

B. 5. D. 15—1/11 vel 16—1/12 P. 12. V. 1/5. A. 1/10. C. 10 et lat. brev.

Synon. *Périophthalme rayé d'argent* CV. Poiss. XII p. 144.

Habit. Wahi, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 2 specimenum 58" et 66."

Aanm. Ik houd de bovenbeschrevene soort voor dezelfde als *Periophthalmus argenteolineatus* CV., voornamelijk op grond der overeenstemming in de kleurverdeeling, waartoe zich de beschrijving in de groote Histoire naturelle des Poissons ook nagenoeg bepaalt.

Eleotris muralis QG. CV. Poiss. XII p. 190, tab. 357

Eleotr. corpore elongato, antice cylindraceo postice compresso, altitudine 9 circiter in ejus longitudine; capite gobioidco, convexo, subobtusoso, $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; linea rostro-frontali convexa; lati

tudine et altitudine capitis 2 circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, in 2^a quarta ejus parte sitis, diametro $\frac{1}{2}$ vix a se invicem distantibus; orbitis glabris; dentibus maxilla superiore curvatis caninoïdeis 6 anticis, maxilla inferiore curvatis caninis 2 lateribus; rictu obliquo, sub oculi margine anteriore desinente; squamis parvis, lateribus 80 p. m. in serie longitudinali; appendice anali brevi conica; pinna dorsali 1^a acuta corpore altiore, dorsali 2^a et anali postice acutis dorsali 1^a humilioribus; pectoralibus capite brevioribus sed ventralibus longioribus; caudali convexa 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore rufescente-viridi inferne dilutiore; capite corporeque vittis longitudinalibus rubris; vittis corpore maculis oblongis transversis profundioribus aliquot unitis; pinnis dorsalibus analique flavis longitudinaliter rubro vittatis, dorsali 1^a apice macula nigra; pinnis ceteris aurantiacis; caudali maculis oblongis rubris et fuscis.

B. 5. D. 6— $\frac{1}{12}$ vel 6— $\frac{1}{13}$. P. 19. V. $\frac{1}{5}$. A. $\frac{1}{12}$ vel $\frac{1}{13}$. C. 13 vel 15 et lat. brev.

Synon. *Eleotris muraille* QG. CV. 1. c.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 72^m.

Aanm. De kleuren van mijn specimen zijn gedeeltelijk verflaauwd en veranderd, maar zij hebben dezelfde rangschikking als die, afgebeeld van *Eleotris muralis* QG., met welke soort mijn specimen vrij stellig identisch is. Vroeger (Nat. Tijdschr. N. Ind. I p. 254) heb ik als mijn vermoeden opgegeven, dat *Eleotris sexguttata* CV. slechts eene varieteit van *Eleotris muralis* QG. zou zijn. Dit vermoeden wordt allezins versterkt, nu ik beide soorten met elkander heb kunnen vergelijken, daar zij, wat de meer wezenlijke kenteekenen betreft, volkomen met elkander overeenkomen. Van *Eleotris sexguttata* CV. echter slechts 2 en van *Eleotris muralis* QG. slechts een enkel specimen bezittende, specimina, welke zich bovendien niet in den besten toestand van bewaring bevinden, zou mijne beslissing hieromtrent slechts van betrekkelijke waarde kunnen zijn en zal het beter wezen, de genoemde soorten nog gescheiden te laten, totdat nadere waarnemingen hierover uitspraak zullen hebben gedaan.

CALLIONIJOÏDEI.

Callionymus filamentosus CV. Poiss. XII p. 227 tab. 359.

Callion. corpore elongato depresso, altitudine 11 ad 12, latitudine maxima 5 circiter in ejus longitudine absque filis caudalibus; capite acuto depresso, 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis absque filis caudalibus, paulo longiore quam lato; oculis fere contiguus, diametro 4 circiter in longitudine capitis; orbitis glabris; rostro acuto, oculo non vel vix longiore; operculo non producto; processu praeoperculari oculo paulo longiore, basi externa dente unico, postice dentibus 5 ad 8 armato; foramine branchiali supra ad nucham; appendice anali connica acuta; lineis lateralibus bene conspicuis, nucha linea transversa unitis et inde opercula versus descendentes; pinna dorsali spinosa, masculis radio anteriore filiformi libero capite longiore, dorsali spinosa propria corpore paulo altiore, feminis radio libero filiformi nullo; dorsali radiosa corpore paulo altiore, emarginata, angulata; pinnis pectoralibus rotundatis ventralibus paulo brevioribus; ventralibus latis, postice angulatis, capite paulo brevioribus; anali postice angulata, corpore non vel vix altiore; caudali rotundata 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, radiis 2 mediis in fila productis; colore corpore superne olivaceo-viridi guttulis et punctis numerosis pulchre coeruleis, inferne antice albicante postice roseo; lateribus masculis fusco et nigro punctulatis; pinna dorsali spinosa antice fusciscente marmorata et nigro maculata, postice nigra oblique flavo vittata; dorsali radiosa margaritacea fusco coeruleoque nitido punctata et striata; pectoralibus et ventralibus viridescentibus nigro punctulatis; anali basi hyalina marginem inferiorem versus violascente, margine alba; caudali viridescente, dimidio superiore fusco ocellata et flavo rivulata.

B. 6. D. 4—10 (ult. 2 tantum fiss.) P. $\frac{1}{18}$ ad $\frac{1}{20}$. V. $\frac{1}{5}$. A. 10 (penultim. fiss.). C. 14.

Synon. *Callionyme à filamens* CV. Poiss. XII p. 227.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 109" et 145."

Aanm. Van deze fraaije soort, die reeds van Celebes bekend is, bezit ik een mannetje en een wijfje. In de groote Histoire naturelle des Poissons is slechts het mannetje beschreven en afgebeeld. De afbeelding laat, vooral wat de kleuren betreft, veel te wenschen over. De kleuren van het wijfje zijn minder fraai en helder dan die van het mannetje. Voorts heeft het wijfje den eersten rugvinstraal en de middelste staartvin-

stralen niet draadvormig verlengd en het anaalaanhangsel korter dan het mannetje.

PEDICULATI.

Halieutaea stellata CV. Poiss. XII p. 340 tab. 366.

T. Schl. Faun. Jap. Poiss. p. 160 tab. 72.

Halieut. corpore maxime depresso; capite orbiculari, latiore quam longo, circulariter rotundato; oculis diametro 6 ad $7\frac{1}{2}$ in longitudine capitis usque ad aperturam branchialem, diametro 1 a margine capitis anteriore remotis, diametro $1\frac{1}{2}$ circiter a se invicem distantibus; rostro a capite non distincto, medio fossa profunda pedunculo valde protractili apice trilobo; maxilla superiore valde protractili maxilla inferiore longiore; maxilla inferiore spinis cincta; rictu latitudine 3 fere in latitudine capitis; dentibus maxillis pluriseriatis parvis aequalibus; corporis parte postbranchiali triangulari, minus duplo longiore quam basi lata; capite corporeque superne marginibusque spinis simplicibus, bifidis et trifidis scaberrimo, inferne glabro; pinna dorsali obtusa, humili; pectoralibus oblique rotundatis $2\frac{1}{2}$ ad 3 et paulo in latitudine disci capitis; ventralibus oblique truncatis longe ante pectorales insertis pectoralibus brevioribus; anali trigona; caudali integra convexa; colore corpore pinnisque rubro vel fuscescente.

B. 6. D. 4 simpl. P. 13 simpl. V. 6 simpl. A. 4 simpl. C. 1 simpl. + 5 divis. + 3 simpl.

Synon. *Lophius stellatus* Wahl. Act. soc. hist. nat. Hafn. IV, I p. 214 tab. 3 fig. 3, 4. Bl. Schn. Syst. posth. p. 142.

Lophie Favjas Lacép. Poiss. I p. 318.

Lophius muricatus Shaw, Gen. Zoöl. V, II p. 382, tab. 162.

Diable de mer rouge du Japon Tiles. Voy. Krusenst. tab. 61. fig. 3, 4.

Halieuté étoilée CV. Poiss. XII p. 340, tab. 366.

Akaankoo Japonens.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.—Japonia prope insulas Kaminoseki, Murotso et Mitarai, in mari.

Longitudo 3 speciminum 40" ad 115."

Aanm. Twee der drie specimina ontving ik van Japan van den heer Dr. MOHNIKE, het derde van Ceram van den heer Dr. PFLAUM. Een mijner specimina is misvormd en heeft de rechterhelft van den schijf veel smaller dan de linker en alle vinnaen naar het vrije einde toe zwartachtig. De afbeelding der Fauna japonica is beter dan die van de groote Histoire natu-

relle des Poissons. Bij mijne exemplaren kon ik de volgende anatomische bijzonderheden waarnemen.

De ruime buikholte ligt geheel tusschen de kieuwholte en loopt spits naar voren uit. Buikvlies zwart. Het darmkanaal ligt grootendeels in de rechterhelft der buikholte; de lever grootendeels in de linkerhelft. Lever oranjekleurig, tweekwabbig, de rechterkwab veel kleiner dan de linker. Maag cilindervormig met een zeer kleinen blinden zak. Buitenste maagrok geheel zwart. Geene pylorusaanhangsels. Darmkanaal veel langer dan het geheele ligchaam, resten van molluskenschalen bevattende. Kieuwholte zeer ruim. De 4 kieuwbogen reiken nog niet tot aan het midden dezer holte doch de kieuwvliesstralen strekken zich tot nabij de borstvin uit.

Antennarius hispidus Cant. Cat. Mal. Fish. p. 203.

Antenn. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 circiter in longitudine maxillae superioris; rictu subverticali postrorsum descendente; dentibus intermaxillaribus et inframaxillaribus pluriseriatis, conicis, subaequalibus; vomerinis nullis; palatinis conicis aequalibus in thurmas 2 parvas oblongas collocatis; apertura branchiali oculo vix majore; cute toto corpore radiisque pinnarum spinulis parvis conspicuis scabra, spinulis plurimis furcatis; fimbriis capite corporeque inconspicuis; radio rostro libero tuberculo scabro apice rostri inserto, 5 circiter in longitudine corporis, apice clavato fimbriato; pinna dorsali spinosa spina 1^a libera, obtusa, horizontaliter antrorsum flexili, spina 2^a 1^a paulo altiore, obtusa, maxilla superiore vix vel non brevior, membrana scabra cum basi pinnae dorsalis radiosae unita; dorsali radiosae et anali rotundatis, dorsali anali paulo altiore et duplo longiore; caudali rotundata 4 et paulo in longitudine corporis; ventralibus parvis maxilla superiore duplo brevioribus; colore corpore pinnisque aurantiaco-flavo; capite, corpore superne pinnae dorsali radiosae inferne maculis oblongis et vittaeformibus oblique transversim ordinatis, parvis, nigris; pinnis marginem liberum vel apicem versus maculis rotundis parvis nigris; radio rostrali libero flavo fusco annulato.

B. 6. D. 2—12 (3 poster. fissi). P. 10 (simplic.) V. 5 (poster. fiss.). A.

7 (post. fiss.) C. 9 (7 inf. fiss.)

Synon. *Antennarius pinniceps* Commers?

Koelreut. in Nov. Comment. Petrop. X p. 337 tab. 8 fig. 1.

Lophius hispidus Bl. Schn. Syst. posth. p. 143 No. 6.

Kappa mura moia Russ. Cor. Fish. I fig. 19.

Lophius striatus Shaw. Nat. Misc. V tab. 175.

Chironectes lophotes Cuv. Mém. Mus. H. Nat. III tab 17 fig. 2.

Chironectes hispidus CV. Poiss. XII p. 303.

Chironecte apre CV. ibid.

Para mine Incol. Pontic.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 76".

Aanm. Bij mijn specimen kan ik geene huiddraden en de zijlijn slechts zeer onduidelijk waarnemen.

FISTULARES.

Fistularia immaculata Comm. Cuv. Règn. anim. Richards. Rep. Ichth. Chin. Jap. in 15^d Meet. Brit. Assoc.

Fistular. corpore maxime elongato, altitudine plus quam 30 in ejus longitudine absque filo caudali, aetate proveciore latiore quam alto; capite minus quam 3 in longitudine corporis absque filo caudali; rostro $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{2}{3}$ in longitudine corporis absque filo caudali, utroque latere dentibus numerosis serrato; oculis diametro 7 ad $9\frac{1}{2}$ in longitudine rostri; maxilla inferiore superiore longiore; dentibus maxillis conspicuis, conicis, acutis; orbita et temporibus serratis; squamis inconspicuis; linea laterali postice praesertim spinulis armata; pinnis dorsali et anali totis oppositis, acutis, corpore multo altioribus; pectoralibus rotundatis capitis parte postoculari brevioribus; ventralibus pectoralibus multo brevioribus; caudali biloba, lobis acutis, filo medio capite longiore; colore corpore viridescente-hyalino, pinnis flavescete-hyalino.

B. 7. D. 13 ad 16. P. 15 vel 16. V. $1/5$. A. 14 ad 16. C. 17 + fil. med. + rad. lat. brev.

Synon. *Goorum* Russ. Corom. Fish. II p. 58 fig. 173.

Fistularia tabaccaria White Voy. Bot. Bay p. 296 fig. 2.

Fistularia Commersonii Rüpp. N. Wirb. F. Abyss. F. R. M. p. 142?

Cannorhynchus immaculatus Cant. Cat. Mal. Fish. p. 211.

Kurbatsch Arab.

Ma peen yu vel *Ma pin* Chinens.

Habit. Amboina, Wahai, Batavia, in mari.

Japonia, prope insulas Kaminoseki, Murotso et Mitarai, in mari.

Longitudo 46 speciminum 160" ad 520".

Aanm. Mijne specimina dezer soort zijn afkomstig van Amboina, Wahai, Batavia en Japan. De Japansche hebben den

snuit betrekkelijk een weinig langer dan de Bataviasche, doch komen er overigens volkomen mede overeen. De jongste specimen hebben donkere vlekjes op den rug, doch bij de ouderen verdwijnen die allengskens. De soort is thans reeds bekend behalve van de genoemde plaatsen, van Pinang, de kust van Coromandel, Nieuw-Holland, de Roode zee en China.

LABROÏDEI CTENOÏDEI.

Amphiprion bifasciatus Bl. Schn. Syst. posth. p. 204
CV. Poiss. V p. 294. Schleg. Mull. Overz. Amphipr. Premn. in Verh. Ned. overz. Bezitt. p. 18.

Amphipr. corpore oblongo compresso, altitudine 3 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 ad $2\frac{1}{4}$ in ejus altitudine; capite obtuso convexo 4 in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; linea rostro-frontali valde convexa; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; fronte alepidota; osse suborbitali sub oculo oculo plus duplo humiliore, denticulis nullis sed spina parva deorsum spectante armato; maxillis aequalibus, dentibus conicis valde conspicuis; maxilla superiore sub oculi parte anteriore desinente; rictu curvato; praecoperculo rectangulo angulo rotundato, leviter dentato; ossibus opercularibus ceteris spinoso-dentatis spinis gracilibus; squamis lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; linea laterali simplice sub postica parte pinnae dorsalis radiosae interrupta; pinna dorsali partem spinosam inter et radiosam valde incisa, parte spinosa radiosam humiliore spinis mediis ceteris longioribus, parte radiosam obtusa rotundata; pectoralibus rotundatis et ventralibus obtusis 5 circiter in longitudine corporis; anali rotundata dorsali radiosam vix humiliore; caudali obtusa rotundata 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore fusco; capite antice pectoreque rubris; fascia dorso-operculari lata margaritaceo-coerulea nigro limbata; fascia dorso-anali lata margaritacea coerulea apicem pinnae dorsalis radiosae inter et anum; pinnis dorsali spinosa fusca, dorsali radiosam antice et superne alba postice nigra; pectoralibus aurantiacis; ventralibus nigris; anali nigra albo marginata; caudali maxima parte nigra, superne, inferne et postice late albo limbata.

B. 5. D. $10/14$ vel $10/15$ vel $11/14$ vel $11/15$ P. $2/17$. V. $1/5$. A. $2/12$ vel $2/13$. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Synon. *Anthias bifasciatus* Bl. Ausl. Fisch. tab. 316 fig. 2.

Doppelband Bl. ibid.

Jourdin Bl. ibid.

Lutjanus jourdin Lacép. Poiss. IV p. 191 et 235.

Lutjan jourdin Lacép. *ibid.*

Holocentrus bifasciatus Bl. Schn. Syst. posth. p. 567. Koelreut.

Nov. Comm. Petrop. X p. 340 tab. 8 fig. 4.

Amphiprion deux bandes CV. Poiss. V p. 294.

Amphiprion laticlavius CV. Poiss. V p. 296 tab. 132 fig. 1.

Amphiprion à larges bandes CV. *ibid.*

Habit. Amboina, Wahai, in mari.

Longitudo 3 speciminum 56" ad 65."

Aanm. Bloch's afbeelding dezer soort laat te wensshen over. De doornachtige rugvin is er te hoog, en van den onderoogkuilsdoorn ziet men er niets. Voorts ontbreekt er de witte rand der aarsvin en zijn er de borstvin, buikvin, aarsvin en staartvin allen bruin gekleurd. Bij een mijner drie specimina omvat de achterste witte band niet het onderste gedeelte des ligchaams. Bij dit specimen bevindt zich tevens eene groote zwarte vlek op de basis der borstvin en telt de rugvin 11 doornen, terwijl mijne andere specimina slechts 10 rugdoornen hebben. Overigens echter beantwoorden mijne drie specimina volkomen aan elkander. Het specimen met het ligchaam niet geheel omringenden tweeden witten band zou behooren tot *Amphiprion laticlavius* CV., doch deze soort behoort met *Amphiprion bifasciatus* CV. samengetrokken te worden. Bij mijn grootste specimen, bij hetwelk de 2de rugband het ligchaam geheel omringt, zijn beide witte banden betrekkelijk nog breeder, dan zij volgens de groote Histoire des Poissons bij *Amphiprion laticlavius* zouden zijn.

Pomacentrus taeniometopon Blkr.

Pomac. corpore oblongo, compresso, altitudine 3 in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso, leviter convexo, 4 et paulo in longitudine corporis, aequae alto circiter ac longo; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; linea rostro-frontali obliqua vix convexiuscula; osse suborbitali oculi diametro humiliore, postice emarginato, denticulato; dentibus utraque maxilla p. m. 28; praeoperculo obtusangulo, margine posteriore dentibus valde conspicuis; operculo postice spina unica plana brevi; dorso ventre multo altiore et convexiore; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; linea laterali sub initio pinnae dorsalis radiosae interrupta; pinnis dorsali et anali radiosae rotundatis,

dorsali spinosa spina postica ceteris longiore; ventralibus acutis, longitudine caput aequantibus et pectoralibus obtusis paulo longioribus; caudali emarginata lobis rotundatis, superiore longiore 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne violascente-viridi, inferne viridi-flavescente; capite vittis 2 oculo-maxillaribus coeruleis; praeoperculo operculoque maculis, fronte punctulis coeruleis; capite antice vittulis 2 maxillo-dorsalibus coeruleis rostro unitis, inter oculos divergentibus; pinnis aurantiaco-viridibus, dorsali spinosa nigro marginata.

B. 5. D. 13/14 vel 13/15. P. 2/14. V. 1/5. A. 2/14 vel 2/15. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 67.”

Aanm. Deze soort, verwant aan *Pomacentrus prosopotaenia* Blkr., *Pomacentrus katunko* Blkr. en *Pomacentrus emarginatus* CV., is voornamelijk herkenbaar aan de twee smalle blaauwe bandjes, welke van den snuit, over het voorhoofd, naar den rug loopen en bij de rugvin eindigen.

Pomacentrus chrysopoecilus K. v. H. Müll. Schleg. Overz. Amphipr. Premn. in Verh. Ned. Overz. Bez. p. 21 tab 5 fig. 3.

Pomac. corpore oblongo, compresso, altitudine $2\frac{2}{3}$ ad $3\frac{1}{3}$ in ejus longitudine, $2\frac{1}{2}$ ad 2 et paulo in ejus altitudine; capite obtuso, convexo, $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, aequae alto ac longo; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ ad 4 in longitudine capitis; linea rostro-frontali obliqua, ante oculos convexiuscula; osse suborbitali junioribus oculi diametro humiliore, adultis oculo non vel vix humiliore, dentibus valde conspicuis; dentibus utraque maxilla p. m. 40; praeoperculo obtusangulo rotundato, margine posteriore dentibus valde conspicuis; operculo postice spinulis 2 planis; dorso ventre altiore et convexiore; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali; linea laterali sub anteriore parte pinnae dorsalis radiosae interrupta; pinnis dorsali et anali radiosae angulatis angulo rotundatis; dorsali spinosa spina postica ceteris longiore; pectoralibus obtusis capite et ventralibus acutis paulo brevioribus; caudali emarginata, lobis rotundatis, superiore longiore; colore corpore violaceo-fuscescente; operculo superne macula nigra; dorso ad mediam basin dorsalis spinosae macula magna alba; squamis junioribus capite coeruleo maculatis, lateribus vitta transversa subsemilunari coerulea; pinnis viridi-fuscescentibus vel nigricantibus; dorsali spinosa aurantiaca nigro marginata.

B. 5. D. 13/14. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/13. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Habit. Wahai, Batavia, in mari.

Longitudo 2 speciminum 72" et 125."

Aanm. De beschrijving in aangehaald prachtwerk heeft slechts betrekking tot de kleuren, welke echter niet geheel beantwoorden aan de boven opgegevene, welke naar een versch specimen zijn genomen. De soort wordt met toenemenden leeftijd aanmerkelijk ranker van ligchaam en de blaauwe vlektekening verdwijnt daarbij allengskens.

Pomacentrus nematopterus Blkr.

Pomacentr. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{3}$ in ejus longitudine absque filo caudali, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis absque filo caudali, aequo alto ae longo; linea rostro-dorsali vertice convexa, fronte et rostro deelivi-rectiuscula; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; rostro oculo brevior; osse suborbitali angulo oris oculi diametro plus duplo humiliore, non denticulato; praecipereulo subreetangulo angulo rotundato, denticulis vix conspicuis; operculo spinis 2 planis brevibus; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosus angulatis; dorsali radio 6° , anali radio 8° in filum productis; dorsali spinis crassis, mediis subaequalibus, postica ceteris longiore; pinnis pectoralibus obtusis capite paulo brevioribus; ventralibus radio primo producto capite multo longiore; caudali leviter emarginata radiis lateribus 1 vel pluribus in filum productis; colore corpore viridi-flavescente; faseis 3 transversis latis fuseescente-violaceis, 1^a oculari, 2^a dorso-pectoralis trigona ad basin pinnae pectoralis desinente, 3^a dorso-anali mediis lateribus desinente; squamis lateribus plurimis gutta margaritaeo-coerulea; pinnis dorsali spinosa fusca nigro marginata, dorsali radiosa aurantiaeo-viridi guttulis numerosis coeruleis; pectoralibus et ventralibus flavescentibus; anali aurantiaco-flava; caudali virideseente guttis transversim seriatis violaceis et rufis.

B. 5. D. 13/11 vel 13/12. P. 2/15. V. 1/5. A. 2/12 vel 2/13. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis uniei 97."

Aanm. Deze sierlijke soort is kenbaar aan haar langwerpige ligchaam, ongewapende onderoogkuilsbeenderen, eigene kleuren en voornamelijk door de draadvormige verlenging der stralen van de vertikale en buikvinnen, aan welk laatste kenmerk ik haren naam ontleend heb.

Pomacentrus prosopotaenioides Blkr.

Pomacentr. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso 4 fere in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; linea rostro-dorsali vertice et fronte convexa, rostro declivi rectiuscula; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis; rostro oculo vix longiore; osse suborbitali angulo oris altitudine oculi diametro aequali, postice valde dentato; praeoperculo rectangulo angulo rotundato, denticulis bene conspicuis; operculo spina vix conspicua; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali, pinnis dorsali et anali postice rotundatis, dorsali spinis medioeribus postica spinis ceteris longiore; pinnis pectoralibus obtusis capite paulo, ventralibus acutis capite non vel vix brevioribus; caudali emarginata lobis obtusis rotundatis $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; colore corpore fuscescente-viridi; squamis plurimis capite, corpore pinnisque dorsali et anali gutta dilute coerulea; pinnis verticalibus viridi-fuscescentibus, dorsali spinosa nigro marginata; axillis regioneque anali immaculatis; pinnis pectoralibus aurantiacis, ventralibus fuscescentibus.

B. 5. D. 12/15 vel 12/16. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/13 vel 2/14. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 92" et 97."

Aanm. Deze soort heeft zeer groote verwantschap met *Pomacentrus prosopotaenia* Blkr. (1) en heeft ongeveer dezelfde kleuren, met dit verschil, dat het blaauwe der schubben van kop en ligchaam vlekjes en geene strepen of bandjes zijn. Voorts heeft de rugvin 1 doorn minder, is het profiel konvekser, het onderoogkuilsbeen betrekkelijk hooger, evenals het ligchaam, ontbreken de groote blaauwe oksel- en aarsvlek enz. In habitus heeft zij insgelijks veel overeenkomst met *Pomacentrus notostigmus* Richards. (Zoöl. of the voyage of the Sulphur p. 89 tab. 44 fig. 1.), welke echter eene groote bleeke vlek op den rug heeft, bij het midden der basis van de doornachtige rugvin en voorts als vinstralen D. 13/13. A. 2/12. P. 16.

(1) Beschreven in mijne Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van Singapore (Nat. Tijdsch. v. Ned. Ind. III p. 67). In Maart 1852 nam ik te *Batavia* een tweede specimen van *Pomacentrus prosopotaenia* waar, welks kleur donkerder is dan die van het Singapoersche specimen en hetwelk 175" lang is en alzoo 35" langer dan dat van *Singapore*.

Amphiprion percula CV. Poiss. V p. 298.

Amphipr. corpore oblongo compresso, altitudine 3 fere in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite obtuso, convexo, 4 circiter in longitudine corporis, vix altiore quam longo; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis; fronte alepidota; osse suborbitali sub oculo paulo humiliore, dentibus valde conspicuis armato, dentibus 2 inferioribus ceteris majoribus; maxillis aequalibus, dentibus conicis valde conspicuis; maxilla superiore sub oculi limbo anteriore desinente; rictu leviter curvato; praeoperculo rotundato denticulato; ossibus opercularibus ceteris spinoso-dentatis, spinis gracilibus; squamis lateribus 55 p. m. in serie longitudinali; linea laterali simplicee, sub media parte pinnae dorsalis radiosae interrupta; pinna dorsali partem spinosam inter et radiosam valde incisa, parte spinosa radiosa humiliore, spinis mediis ceteris longioribus, parte radiosa obtusa rotundata; pectoralibus rotundatis $4\frac{1}{2}$, ventralibus rotundatis 6, caudali rotundata $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; anali radiosa rotundata dorsali radiosa paulo humiliore; colore corpore fuscescente-rubro; corpore fasciis 3 latis margaritaceo-coeruleis corpus totum cingentibus, latis, nigro limbatis, 1^a cephalica operculari, 2^a dorso-anali trigona angulo anteriore caput versus spectante, 3^a caudali; pinnis dorsali et caudali rubro-fuscis nigro et roseo marginatis; pinnis ceteris carmosinis nigro et roseo marginatis.

B. 5. D. 11/15 vel 11/16. P. 1/15 vel 1/16. V. 1/5. A. 2/12. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Synon. Klein Miss. IV. tab. 11 fig. 8.

Tyson, Transact. Philosoph. LXI tab. 8 p. 245.

Anthias polymna Bl. Ansl. Fish. tab. 316 fig. 3.

Perchot de la Nouvelle Bretagne Commers. ap. Lacép. Poiss. IV p. 239.

Lutjanus percula Lacép. Poiss. IV p. 239.

Lutjan perchot Lacép. ib. p. 239 et 248.

Lutjanus polymnus var. Lacép. ib. p. 224.

Amphiprion perchot CV. Poiss. V p. 298.

Tjene Papuens.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, et Sibogha, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 54" et 56".

Glyphisodon rahti CV. Poiss. V p. 341. IX. p. 375,

M. Schleg. Overz. Premn. Amphipr. etc. in

Verh. Nat. Gesch. Ov. Bez. p. 22.

Glyphisod. corpore oblongo-ovali compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus

longitudine, latitudine 3 ad $3\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; capite $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis, vix altiore quam longo; linea rostro-frontali declivi concauiuscula; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; osse suborbitali humili rotundato; praeoperculo subrectangulo angulo rotundato; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosus angulatis acutis; dorsali spinosa radiosa multo humiliore, spina ultima spina penultima longiore; pectoralibus et ventralibus longitudine subaequalibus, capite vix vel non longioribus; ventralibus radio 1° filiforme producto; caudali profunde incisa lobis acutis superiore longiore $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne flavescente-viridi inferne flavescente-margaritaceo; corpore fasciis transversis coeruleo-nigricantibus 5, 1^a spinam dorsalem 1^m inter et basin pinnae pectoralis, 2^a spinas dorsales 5^m, 7^m et 6^m inter et medium ventrem, 3^a spinas dorsales 3 vel 4 posticas inter et initium pinnae analis, 4^a inter partes posteriores dorsalis radiosae et analis, 5^a prope basin pinnae caudalis; pinnis verticalibus viridi-violascentibus; dorsali spinosa nigro marginata; pectoralibus et ventralibus dilute viridibus, pectoralibus superne basi et axilla macula nigricante.

B. 5. D. 13/12 vel 13/13. P. 2/17. V. 1/5. A. 2/12. C. 15 et lat. brev.

Synon. *Chaetodon saxatilis* Bl. Ausl. Fish. tab. 206 fig. 2.

Gabelschwanz Bl. ibid.

Moucharra Bl. ibid.

Rahti Potah Russ. Corom. Fish. I p. 67 fig. 86.

Chaetodon Tyrwhitti Benn. Ceyl. Fish. p. 25 tab. 25.

Glyphisodon saxatilis Rüpp. Atl. R. N. Afr. F.R.M. p. 35.

Get Arab.

Radeya Cingalens.

Ikan Bonang bonang Mal. Batav.

Habit. Amboina, Batavia, Sibogha, in mari.

Longitudo 3 speciminum 110" ad 152".

Aanm. *Glyphisodon rahti* is zoo na verwant aan *Glyphisodon waigiensis*, dat men ze ligtelijk als eene enkele soort zou kunnen beschouwen. Bij nauwkeurige vergelijking blijkt het echter, dat het profiel van *Glyphisodon waigiensis* boller is en de kop betrekkelijk korter en hooger, terwijl ik bij beide mijne specimina 1 straal meer tel in de borstvin.

LABROÏDEI CYCLOÏDEI.

Julis (Halichoeres) kalosoma Blkr.

Julis (Halichoer.) corpore subelongato compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto, 4 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 5 circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi convexiuscula; dentibus maxillaribus mediocribus; maxilla superiore antice caninis 2 mediocribus, postice angularibus magnis rectis; labiis carnosis; linea laterali singulis squamis tubulo simplice vel dichotomo notata; squamis lateribus longitudinaliter valde striatis, 26 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali basi glabris postice angulatis; caudali integra postice convexa; pectoralibus capite multo minus duplo, ventralibus capite duplo brevioribus; colore corpore superne viridescente-rufo, inferne margaritaceo, mediis lateribus aurantiaco vel flavo; capite vitta maxillo-infraoculo-operculari flava; lateribus antice vittis 2 vel 3 longitudinalibus fuscis flavo marginatis; capite superne dorsoque flavo dense punctulatis; lateribus flavo reticulatis; ventre postice caudaque inferne fusco punctulatis et substriatis; pinna dorsali tota flavo et violaceo punctata vel subreticulata; caudali aurantiaca; pinnis ceteris aurantiaco-flavescentibus.

B. 6. D. $9/11$ vel $9/12$. P. $2/11$. V. $1/5$. C. $3/11$ vel $3/12$. C. 12 vel 14 et lat. brev.

Habit. Ambouina, Wahai, in mari.

Longitudo 5 speciminum 60" ad 95".

Aanm. Deze sierlijke soort vind ik in geene der mij bekende beschrijvingen terug, noch ook in de talrijke afbeeldingen van *Julis* van VALENTIJN en RENARD. Zij is zeer kenbaar door de sierlijke rangschikking der kleuren op het ligchaam en hare ongevlekte gele en oranjekleurige staart-, borst-, buik- en aarsvinnen.

Julis (Halichoeres) elegans K. v. H. CV. Poiss. XIII
p. 342.

Jul. (Halich.) corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{3}$ ad 4 in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{4}$ ad $2\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; capite acuto 4 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 5 ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi rectiuscula vel concaviuscula; labiis carnosis; dentibus maxillaribus me-

diocribus, caninis magnis, maxilla superiore 4 mediis prominentibus lateralibus valde curvatis, inframaxillaribus 2 prominentibus; dentibus angularibus parvis; linea laterali singulis squamis indivisa; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali basi glabris postice angularibus; pectoralibus $1\frac{2}{3}$ ad $1\frac{3}{4}$, ventralibus radio 1° producto $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{2}{3}$ in longitudine capitis; caudali integra convexa 6 ad 7 in longitudine corporis; corpore superne viridi rubro-violaceo maculato, inferne margaritaceo; dorso ad pinnam dorsalem flavo; fascia oculo-maxillari et praeoperculari rubro-violacea; operculo maculis rubro-violaceis; lateribus sub linea laterali fascia longitudinali lata diffusa violacea; squamis lateribus ventrequae singulis stria semilunari flava; pinnis dorsali et anali dilute roseis, fasciis 3 longitudinalibus, superiore et inferiore rubris, media viridi; pectoralibus margaritaceis; ventralibus roseis; caudali pulchre flava, dimidio basali maculis rubro-violaceis in series transversas dispositis.

B. 6. D. $9/11$ vel $9/12$ vel $9/13$. P. $2/12$. V. $1/5$. A. $3/11$ vel $3/12$. C. 14 et lat. brev.

Synon. *Girelle élégante* CV. Poiss. XIII p. 342.

Habit. Wahai, Batavia, in mari.

Longitudo 3 speciminum 119" ad 172."

Aanm. De beschrijving dezer soort in de groote Histoire naturelle des Poissons bepaalt zich slechts tot die harer kleuren. De kleuren, hierboven opgeteekend, zijn naar 2 geheel versche specimina van *Batavia* genomen.

Cheilinus ceramensis Blkr.

Cheilin. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite acutiusculo 4 et paulo in longitudine corporis, longiore quam alto; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine capitis, longiore quam alto; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi rectiuscula vel convexiuscula; maxillis dentibus mediocribus, caninis curvatis anticis maxilla superiore 4, maxilla inferiore 2; mento non prominente; praeoperculo subrectangulo angulo paulo rotundato; linea laterali singulis squamis indivisa, squamis anterioribus curvata; squamis lateribus 22 p. m. in serie longitudinali; pinnis basi squamosis; dorsali et anali radiosus postice acutangulis; ventralibus acutis pectoralibus obtusis longioribus, capite minus duplo brevioribus; caudali rhomboidea radio diviso superiore producto, unde tota pinna biloba; corpore superne violaceo-viridi, diffuse fusco nebulato, inferne viridi; capite vittis et maculis rubris, circa oculum subradiatim dispositis; pinna dorsali spinosa violacea rubro marginata, radiosa antice violacea, postice rubra flavo ocellata; pectoralibus roseis bas

flavīs; ventralibus flavescentibus margine anteriore violascente; anali aurantiaca margine inferiore rubra nigricante maculata; caudali rubro ocellata postice violascente.

B. 6. D. 9/10 vel 9/11. P. 2/10. V. 1/5. A. 3/8 vel 3/9. C. 14 et lat. brev.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 93" et 100."

Aanm. Deze soort is verwant aan *Cheilinus trilobatus* Lacép. doch aanmerkelijk ranker van ligchaam, heeft anders gekleurde verticale vinnen, ongetakte zijlijn, mist de onderste staartvinkwab enz.

SALMONES.

Saurus trachinus Temm. Schleg. Faun. Jap. Poiss. p. 232 tab. 106 fig. 2.

Saur. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{2}$ ad 6 in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; capite 4 et paulo in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{3}$ ad $1\frac{2}{3}$ in ejus longitudine, vertice depresso sulcato-rugoso; linea rostro-frontali valde convexa; linea interoculari concava; oculis diametro 6 ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, minus diametro 1 a se invicem distantibus; orbitis valde prominentibus denticulatis; rostro oculo brevior, 8 in longitudine capitis; rictu obliquo; maxillis subaequalibus dimidio capitis longioribus, dentibus gracilibus acutis antice tri-, lateribus biseriatis, serie interna majoribus; dentibus palatinis maxillaribus et lingualibus brevioribus; lingualibus valde conspicuis curvatis; genis totis squamosis; operculis maxima parte alepidotis; linea laterali non carinata; squamis cycloïdeis, lateribus 55 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali radiosa postice in anteriore dimidio corporis sita, angulata, non emarginata, corpore humiliore; dorsali adiposa parva, angulata, radiis analibus posticis opposita; pectoralibus obtusis capite plus duplo brevioribus; ventralibus acutis radiis posticis radiis anticis plus duplo longioribus capite paulo brevioribus; anali corpore plus duplo humiliore, radiis omnibus fere simplicibus; caudali profunde incisa lobis acutis 6 circiter in longitudine corporis; corpore dorso aurantiaco, fusco et coeruleo marmorato; lateribus superne vittis longitudinalibus aurantiacis et coeruleis, striis fuscis alternantibus ornatis, inferne aurantiaco tantum vittatis; ventre margaritaceo; genis aurantiacis; macula humerali nigra; pinna dorsali hyalina radiis flavescentibus fusco punctatis; pectoralibus flavescentibus; ventralibus et

anali flavescente-aurantiacis; caudali viridi-flavescente.

B. 15. D. $\frac{2}{10}$ vel $\frac{2}{11}$. P. $\frac{2}{10}$. V. $\frac{1}{7}$. A. 14 vel 15. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Okijezo Japonens.*

Habit. Amboina, Wahai, Banka, in mari.

Longitudo 8 speciminum 95" ad 160."

Aanm. Ik houd boven beschrevene soort voor dezelfde als *Saurus trachinus* T. Schl. niettegenstaande zij in eenige opzigten afwijkt van de beschrijving en afbeelding der Fauna japonica, afwijkingen, die mij echter toeschijnen geen regt te geven om haar als eene eigene soort op te stellen. Zoo is op de afbeelding, in gezegd' werk voorkomende, de hovenkaak korter dan de helft van den kop, vertoont de oogkas geene tandjes, de schouder geene zwarte vlek en de zijden niet die regelmatige teekening met overlansche bruine strepen. Voorts zouden volgens de heeren TEMMINCK en SCHLEGEL de getallen der stralen bij *Saurus trachinus* zijn: B. 12. V. 7. en de hoogte des ligchaams 10 maal in zijne lengte gaan. Een en ander kan op onnaauwkeurige waarneming en het laatste op eene drukfout berusten. *Saurus trachinus* moet uiterst verwant zijn aan *Saurus myops* CV., en daarvan voornamelijk verschillen door betrekkelijk korter ligchaam en mindertalrijke schubben op eene overlansche rei. Daar echter *Saurus myops* CV. eene groote verbreiding heeft en tot bij de oostkust van Amerika leeft, laat zich vermoeden, dat deze soort in meerdere varieteiten vervalt en komt het mij voor, dat de verschillen tuschen haar en *Saurus trachinus* nog nader behooren vastgesteld te worden. De heer CANTOR beschouwt *Saurus trachinus* T. Schl. als een' jeugdigen toestand van *Saurus myops* CV.

Saurida nebulosa CV. Poiss. XXII p. 374. tab. 648.

Saurid. corpore elongato subcylindrico, altitudine 7 ad 9 in ejus longitudine, paulo latiore quam alto; capite pyramidali quadrilatero $4\frac{3}{4}$ ad 5 in longitudine corporis, duplo longiore quam alto; linea rostro-frontali convexiuscula; oculis diametro 5 ad $5\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; rostro (adultis) oculo paulo longiore; maxillis aequalibus $\frac{2}{3}$ fere capitis longitudini efficiente; rictu amplissimo; dentibus maxillaribus, vomerinis, palatinis

pterygoideis lingualibusque bi- ad pluriseriatis acutis; maxillaribus serie interna majoribus; palatinis accessoriis in thuram parvam gracilem collocatis; palatinis anticis aliquot elongatis; operculis inferne alepidotis; linea laterali carinata; squamis basi vulgo quadrilobis, lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; axillis inguinibusque squamis elongatis; pinna dorsali radiosa antice in 2^a tertia corporis parte sita, corpore altiore, acuta; pinna adiposa oblonga rotundata; pectoralibus capite duplo fere brevioribus; ventralibus ante pinnam dorsalem sitis, pectoralibus longioribus sed capite brevioribus, oblique rotundatis, radiis subposticis ceteris longioribus; anali dorsali multo humiliore et brevior; caudali profunde incisa lobis acutis $6\frac{1}{2}$ ad 7 in longitudine corporis; colore corpore superne fuscescente-viridi; inferne argenteo; capite fusco punctato et maculato; lateribus fusco variegatis, junioribus fasciis 10 p. m. transversis diffusis fuscis; pinnis hyalinis viridi-flavescentibus, dorsali, pectoralibus et caudali fusco variegatis.

B. 12 vel 13. D. $\frac{2}{8}$ vel $\frac{2}{9}$ P. $\frac{1}{11}$. V. $\frac{1}{8}$. A. $\frac{2}{7}$ vel $\frac{2}{8}$. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Dentex nebulosus* Soland. apud CV. Poiss. XXII p. 375.

Saurus gracilis QG. Zoölog. de la Voyag. de l'Uranic p. 224.

Sauride nuageux CV. Poiss. XXII p. 374.

Earhei a alhai ëutaiäheina Otaitens.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 7 speciminum 90" ad 151."

Aanm. Alle mijne specimina zijn meer gevlekt en gewolkt dan de afbeelding in de groote Histoire naturelle des Poissons en hebben dan snuit niet bol. De wang- en bovenoperkelschubben zijn op die afbeelding niet uitgedrukt. De dwarsche bandteekening des ligchaams is bij de jongeren specimina zeer duidelijk doch verdwijnt allengskens bij toenemenden leeftijd.

PLEURONECTEOÏDEI.

Rhombus poecilurus Blkr.

Rhomb. corpore ovali, altitudine $2\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; capite non cornuto, $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; oculis sinistris, diametro $\frac{1}{2}$ circiter a se invicem distantibus, superiore majore $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, inferiore paulo ante superiorem prominente; linea rostro-frontali declivi recta; rictu curvato; maxilla superiore 3 in longitudine capitis, sub oculi limbo anteriore desinente; dentibus maxillaribus uniseriatis, conicis, aequalibus, parvis; praeoperculo

obtusangulo rotundato; squamis lateribus 40? p. m. in serie longitudinali; linea laterali antice curvatura valde convexa; pinnis, caudali excepta, radiis omnibus simplicibus; dorsali et anali rotundatis, altitudine 4 in altitudine corporis, dorsali rostro incipiente; pectoralibus acutis capite brevioribus; ventralibus pectoralibus brevioribus; caudali obtusa convexa, 5 circiter in longitudine corporis; corpore pinnisque latere oculari griseo-fuscescentibus fusco arenatis, latere anophthalmo albescentibus; pinna caudali marginibus superiore et inferiore medio macula nigra.

R. 6. D. 81. P. 10. V. 6. A. 59. C. 17.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 83".

Aann. Deze soort staat in verwantschap tusschen *Rhombus aspilos* Blkr., *Rhombus lentiginosus* Richards. en *Rhombus grandisquama* T. Schl. doch is genoegzaam van die allen onderscheiden en bij den eersten oogopslag herkenbaar door hare twee zwarte staartvinvlekken.

MURAENOÏDEI.

Muraena lita Richards. Zoöl. Voy. Ereb. Terr. Fish.
p. 84.

Muraen. corpore elongato compresso, altitudine 16 circiter in ejus longitudine; capite acuto $7\frac{2}{3}$ in longitudine corporis, duplo longiore quam alto; oculis diametro 10 circiter in longitudine capitis; naribus anterioribus tubulatis, posterioribus non tubulatis; rostro acuto, convexo, oculo minus duplo longiore, vix ante maxillam inferiorem prominente; rictu post oculos producto 3 circiter in longitudine capitis; dentibus palatinis nasalibusque uniseriatis, vomerinis biseriatis, inframaxillaribus symphysi tantum subbiseriatis dentibus caninis elongatis nullis; dentibus palatinis utroque latere p. m. 10 conicis acutiusculis; nasalibus palatinis majoribus acutis, periphericis 10 vel 12, antice medio dente unico majore; inframaxillaribus conicis acutis utroque latere p. m. 15 anticis posticis majoribus; vomerinis conicis obtusis plus quam 20, dentibus nasalibus non contiguis; apertura branchiali in media altitudine corporis sita, oculo vix majore; cute laevi squamis inconspicuis; linea laterali inconspicua; pinna dorsali ante aperturam branchialem incipiente corpore plus duplo humiliore; anali antice in posteriore dimidio corporis incipiente corpore plus triplo humiliore; corpore superne lateribusque et pinna dorsali rufo-fuscis; toto corpore fusco variegato, dorso, lateribus pinnisque maculis numerosis subhexagonis, profunde fuscis, corpore quadri-vel triseriatis.

B. ? D. 370 p. m. A. 210 p. m. C. p. 10 m.

Synon. *Muraena variegata* Mus. Britt. (sec. Richards.)

Habit. Wahaï, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 355".

Aanm. De dentitie dezer soort doet haar gemakkelijk van de bekende soorten van *Muraena* onderkennen even als hare eigenaardige meestal zeshoekige ligchaams- en vinvlekken. Deze zeshoekige vlekken, welke hier en daar afgerond zijn, bestaan uit de het geheele ligchaam bedekkende speldenknopgrootte zwartachtig-bruine vlekjes, en vormen over het ligchaam 3 of 4 overlansche onregelmatige reijen. De ruimten tusschen deze hoekige grootere vlekken zijn insgelijks geteekend met minder donkere speldenknopgrootte vlekjes.

De getallen der vinstralen zijn door den heer RICHARDSON niet opgegeven. Die der kieuwstralen heb ik niet naauwkeurig kunnen tellen, wegens hunne uitstekende dunheid, wat voor de meeste der door mij waargenomen *Muraenen* geldt.

Muraena variegata J. R. Forst. variet. Richards. Zoöl.
Ereb. Terr. Fish. p. 94 tab. 47 fig. 11 — 16.

Muraen. eorpore elongato compresso, altitudine 18 circiter in ejus longitudine; capite acuto, $9\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, duplo fere longiore quam alto; linea rostro-dorsali fronte concava; oculis diametro 11 circiter in longitudine capitis; naribus anticis tubulatis, posticis non tubulatis; rostris convexo oculo minus duplo longiore, ante maxillam inferiorem prominente; rictu post oculum producto 3 in longitudine capitis; dentibus conicis obtusis; palatinis uniseriatis utroque latere p. m. 8; dentibus nasalibus dentibus palatinis et vomerinis majoribus, periphèria uniseriatis 11, medio insuper 2 crassioribus; vomere maxillaque inferiøre dentibus biseriatis, vomerinis p. m. 20, anticis dentes nasales subattingentibus; dentibus inframaxillaribus serie interna serie externa et anticis posticis majoribus, utroque latere p. m. 32; cute maxillis poris pluribus valde conspicuis annulo albo cinctis; apertura branchiali oculo majore in media corporis altitudine sita; cute laevi squamis inconspicuis; linea laterali inconspicua; pinna dorsali ante aperturam branchialem incipiente, corpore duplo circiter humiliore; caudali rotundata; anali antice in posteriore corporis dimidio incipiente, corpore quadruplo vel quintuplo humiliore; corpore pinnisque nigro et flavescente-

rufo marmoratis et variegatis, nigro insuper fascias diffusas latas transversas 24 p. m. similante.

B. ? D. 360 p. m. A. 220 p. m. C. 12 p. m.

Synon. Seba Thesaur. II tab. 69 fig. 1.

Muraena geographica Bks. Soland Mss.

Echidna variegata Icon. ined. G. Forst. J. R. Forst. Enchirid.

31, gen. 5 Anim. cura Lichtenst. p. 181.

Muraena nebulosa Thunb. Dissert. p. 7 tab. 1, fig. 2.

Gymnothorax nebulosus Bl. Schn. Syst. posth. p. 528.

Gymnothorax echidna Bl. Schn. ibid. p. 526.

Pipirho, *Pipiro* vel *Pipirha* Insul. Societat.

Boohee Otait.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 420."

Aanm. Mijn eenig specimen dezer fraaije soort behoort tot de varieteit, afgebeeld ter boven aangehaalde plaatse in het werk van den heer RICHARDSON. De groote zwarte vlekken loopen er slechts wat meer in een, zoodat zij min of meer duidelijke dwarsche banden vormen, welke echter zelve nog met geelachtig roode vlekjes geteekend zijn. *Muraena ophis* Rüpp. en *Muraena minor* T. Schl. zijn zeer na aan *Muraena variegata* verwant.

Muraena Richardsonii Blkr.

Muraen. corpore elongato compresso, altitudine 17 ad 20 in ejus longitudine; capite acuto $7\frac{1}{2}$ ad $7\frac{3}{4}$ in longitudine corporis, plus duplo longiore quam alto; oculis diametro 8 circiter in longitudine capitis; naribus anterioribus tubulatis, posterioribus non tubulatis; rostro acuto, convexo, oculo minus duplo longiore, paulo ante maxillam inferiorem prominente; rictu post oculos producto $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; dentibus acutis; palatinis uniseriatis compressis utroque latere p. m. 8; disco nasali periphèria dentibus uniseriatis p. m. 8, medio dentibus 2 vel 3 longioribus subulatis; vomere dentibus conicis brevibus 8 ad 12 in seriem subduplicem dentes nasales non attingentem dispositis; maxilla inferiore dentibus uniseriatis compressis utroque latere p. m. 12; apertura branchiali oculo paulo majore, in media altitudine corporis sita; cute laevi squamis inconspicuis; linea laterali inconspicua; pinna dorsali supra aperturam branchialem incipiente, corpore duplo circiter humiliore; anali postice in anteriore dimidio corporis incipiente, corpore triplo circiter humiliore; corpore fusco nigricante-fusco dense transversim substriato vel vittato; pinnis

fuscescente-flavis fusco maculatis, maculis pinna dorsali plurimis fascias vel vittulas transversas subsimilantibus.

B. ? D. 310 ad 350 A. 220 ad 240 C. 10 p. m.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, et Padang, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 188" et 230."

Aanm. Deze soort is zeer na verwant aan *Muraena scoliodon* Blkr. (beschreven in mijne Bijdrage tot de kennis der Muraenoïden en Symbranchoïden van den Indischen Archipel, bestemd voor Verh. Bat. Gen. v. K. en Wet. vol. XXV) en onderscheidt er zich voornamelijk van door de aanwezigheid van priemvormige tanden midden op de neusschijf, en doordien de gehemelte- en onderkaakstanden aan de basis geen stomp afgerond uitsteeksel of dit althans uiterst gering ontwikkeld hebben.

Ik noem haar ter eere van den heer Dr. J. RICHARDSON, die veel heeft bijgedragen tot eene betere kennis der Muraenoïden.

Muraenophis flaveola Less. moet na aan haar verwant zijn, doch de onvoldoende afbeelding en beschrijving dezer soort laten geene juiste vergelijking toe.

Muraena ceramensis Blkr.

Mur. corpore elongato compresso, altitudine 18 circiter in ejus longitudine; capite acuto, 7 ad 8 in longitudine corporis, plus duplo longiore quam alto; oculis diametro 9 circiter in longitudine capitis; naribus anterioribus tubulatis, posterioribus non tubulatis; rostro acuto, convexo, oculo minus duplo longiore, paulo ante maxillam inferiorem prominente; rictu post oculos producto $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; dentibus palatinis et vomerinis biseriatis; palatinis acutis serie interna utroque latere 2 ad 6, serie externa 12 ad 14; vomerinis obtusis p. m. 16, dentes nasales non attingentibus; nasalibus periphericis uniseriatis acutis dentibus palatinis majoribus; disco nasali medio dentibus 2 vel 3 subulatis dentibus periphericis vix longioribus, mobilibus; dentibus inframaxillaribus acutis anticis biseriatis, lateribus uniseriatis, utroque latere p. m. 24; apertura branchiali oculo paulo majore, in media altitudine corporis sita; cute laevi squamis inconspicuis; linea laterali inconspicua; pinna dorsali ante aperturam branchialem incipiente, corpore duplo humiliore; anali in media corporis longitudine incipiente, corpore plus triplo humiliore; corpore fusco, fusco profundiore nebulato; pinnis fuscescentibus fusco profundiore nebulatis.

B. ? D. 340 p. m. A. 240 p. m. C. 10 p. m.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 3 speciminum 180" ad 212".

Aanm. Deze soort behoort tot de groep van *Muraena thyrsoidea* en *Muraena sathete* H. Büch. van welke beiden zij echter verschilt door minder talrijke tanden op de binnenste gehemelte rei, andere kleuren enz.

Muraena micropterus Blkr.

Mur. corpore elongato compresso, altitudine 22 circiter in ejus longitudine; capite acuto 10 fere in longitudine corporis, paulo plus duplo longiore quam alto; oculis diametro 10 circiter in longitudine capitis; naribus posterioribus non tubulatis, anterioribus tubulatis; rostro acuto convexo, oculo minus duplo longiore, non ante maxillam inferiorem prominente; rictu post oculos producto 3 fere in longitudine capitis; dentibus palatinis, nasalibus et inframaxillaribus biseriatis, serie interna serie externa majoribus; palatinis utroque latere p. m. 30; disco nasali peripheria dentibus plus quam 20, medio dentibus 2 vel 3 longioribus, mobilibus; dentibus inframaxillaribus utroque latere plus quam 30; dentibus vomerinis p. m. 8 serie unica dentes nasales non attingente dispositis; apertura branchiali in media altitudine corporis sita, oculo vix majore; cute laevi squamis inconspicuis; linea laterali inconspicua; pinnis dorsali, anali caudalique rudimentariis, humillimis cute ablata radiis ad apicem caudae tantum leviter conspicuis; ano in media corporis longitudine sito; corpore pinnisque fusciscentibus nigro pulcherrime et dense reticulatis; mento ventreque flavescens.

B. ? D. A. (ad apicem caudae aliquot tantum conspicui). C. 14 vel 16.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 2 speciminum 265" et 270".

Aanm. De rug- en aarsvin dezer soort zijn wel door eene verdubbeling der huid aangeduid, doch onder de huid vind ik slechts eene vleesachtige strook, in welke slechts in de nabijheid der staartvin eenige stralen herkenbaar zijn. Deze soort vormt alzoo een' overgang van *Muraena* tot *Uropterygius* Rüpp. en *Muraenoblenna* Lacép.

Wat hare dentitie betreft, behoort zij tot eene eigene groep van *Muraena*, met scherpe tweereijige gehemelte-, neus- en onderkaakstanden en eenreijige ploegbeenstanden. Haren naam heb ik ontleend van hare lage, nagenoeg straallooze vinna.

GIJMNODONTES.

Tetraödon laterna Richards. Voy. of the Sulphur. Zoöl.
p. 124 tab. 61 fig. 2.

Tetraöd. corpore oblongo, antice aequae alto circiter ac lato, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad 5 fere in ejus longitudine; capite $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; linea rostro-dorsali ante oculos concava; oculis superis, diametro 5 ad 6 in longitudine capitis, diametris 2 ad 3 a se invicem distantibus; papillis nasalibus utroque latere 2 conicis oblongis; maxilla superiore ante inferiorem prominente; capite corporeque spinulis scabris; rostro, labiis, basibus pinnarum caudaque maxima parte glabris; linea laterali inconspicua; pinnis dorsali et anali subflabelliformibus rotundatis; caudali convexa $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne pulchre profunde viridi inferne albo; capite (superne et rostro), dorso, lateribus et cauda maculis numerosis margaritaceo-coeruleis; ventre vittis curvatis viridibus subparallelis; axillis nigris; pinnis viridibus, pectoralibus basi nigricantibus; caudali dimidio anteriore guttis numerosis margaritaceo-coeruleis, postice violascente.

D. $1/9$. P. $2/15$ vel $2/16$. A. $1/9$ vel $1/10$. C. 9 et lat. brev.

Habit. Amboina et Sibogha, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 3 speciminum 104" ad 215."

Aann. Deze soort verschilt van *Tetraödon testudineus* door dien er de vlekken kleiner, de wangen zonder bandtekening zijn en de staartvin slechts aan de grondhelft geteekend is met drupvormige vlekjes; voorts door de zwarte okselstreek, fraaijere breedere staartvin en grootendeels gladden staart. Mogelijk is de bovenbeschrevene soort slechts eene varieteit van *Tetraödon testudineus* Bl. doch stellig is zij dezelfde als *Tetraödon laterna* Richards. De boven aangehaalde figuur is ongeveer van dezelfde grootte als mijn grootste specimen en beantwoordt er geheel aan, behalve dat er het voorhoofd wat meer uitpuilt, de ruwheid van rug, zijden en buik niet uitgedrukt is en het oog te groot is afgebeeld.

Tetraödon virgatus Richards. Zoöl. Ereb. Terror, Fish.
p. 62 tab. 39 fig. 8, 9.

Tetraöd. corpore elongato, antice aequae lato circiter ac alto, altitudine 5 circiter in ejus longitudine; capite 4 circiter in longitudine corporis;

linea rostro-dorsali ante oculos concava; oculis superis, diametro $4\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine capitis, diametris $2\frac{1}{3}$ ad $2\frac{1}{2}$ a se invicem distantibus; papillis nasalibus utroque latere 2 oblongis basi unitis; maxilla superiore ante inferiorem prominente; capite corporeque spinulis scabris; rostro, labiis, basibus pinnarum caudaque postice glabris; linea laterali inconspicua; pinnis dorsali et anali subflabelliformibus rotundatis; caudali convexa, 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; colore corpore superne griseo-vel coerulescente-viridi, inferne albescente vel flavescente; capite, dorso lateribusque vittis pluribus longitudinalibus pulchre profunde et dilute viridibus; pinnis viridibus, caudali marginibus nigricante.

D. $2/7$ vel $2/8$. P. $1/15$. A. $2/7$ vel $2/8$. C. 9 et lat. brev.

Synon. *Tetrodon virgatus* Richards. l. cit.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 168" et 220."

Aanm. Deze soort, behoorende tot *Arothron* J. Müll., heeft groote verwantschap met *Tetraödon testudineus* Bl. en *Tetraödon laterna* Richards., doch is zeer kenbaar aan het geheel geteekend zijn van kop en ligchaam met fraaije groene overlansche banden, waarvan er op elke zijde des ligchaams ongeveer 10 tot 12 gaan. De beschrijving van den heer RICHARDSON is kort en de kleuren zijn door hem opgegeven naar lang in wijngeest bewaarde specimina. Tot nog toe was *Tetraödon virgatus* slechts van Port Jackson bekend.

Tetraödon hypselogeneion Blkr.

Tetraöd. corpore elongato, aequè lato circiter ac alto, altitudine 5 circiter in ejus longitudine; capite $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; linea rostro-dorsali ante oculos declivi rectiuscula; oculis superis, diametro 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, minus diametro 1 a se invicem distantibus; papilla nasali utroque latere simplice indivisa, oblonga; maxilla superiore ante inferiorem prominente; mento elevato prominulo; capite, dorso, lateribus ventrequè spinulis scabris; labiis, basibus pinnarum caudaque glabris; linea laterali conspicua utroque latere duplice; pinnis dorsali et anali altioribus quam longis, rotundatis; caudali truncata vel convexiuscula $4\frac{1}{2}$ ad $5\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; colore corpore superne nigricante-viridi, inferne albo vel flavescente; capite lateribus fasciis 3 vel 4 latis transversis viridi-nigricantibus; vertice, dorso, caudaque superne ocellis maculisque confertis pulchre coeruleis; pinnis flavescensibus vel rubris.

D. $2/6$ vel $2/7$. P. $1/12$ vel $1/13$. A. $2/6$. C. 8 et lat. brev.

Habit. Amboina, Wahai, in mari.
 Longitudo 12 speciminum 44" ad 71".

Aanm. Deze soort is het naaste verwant aan *Tetraodon Namiltonii* Richards. (Zoölog. of the Voy. Ereb. Terr. Fish. p. 63 tab. 32 fig. 10, 11), doch onderscheidt zich daarvan door geheel gladden staart, hooge min of meer vooruitstekende kin, digter bijeenstaande oogen, afwezigheid der groote zwarte zijvlekken enz.

Tetraodon kappa Russ. Corom. Fish. I p. 18 fig. 25,
 Verh. Bat. Gen. XXIV. Blootk. Vissch. p 16.

Tetraöd. corpore oblongo antice cylindraceo postice compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad 5 in ejus longitudine; capite obtuso $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; linea rostro-frontali convexa; oculis superis diametro $3\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro 1 ad 2 a se invicem distantibus; papillis nasalibus oblongis utroque latere 2 depressionem infundibuliformem amplectentibus; maxilla superiore prominente; vertice, dorso antice ventreeque spinulis scabris; capite antice, lateribus maxima parte caudaque glabris; linea laterali vix conspicua, utroque latere duplice (speciminibus pluribus inconspicua); pinnis dorsali et anali altioribus quam latis, apice rotundatis; caudali convexa; corpore superne viridi inferne argenteo vel flavescente, superne fasciis 2 ad 4 diffusis transversis viridi-nigricantibus ocellisque numerosis rotundis et oblongis dilutioribus et margaritaceis; macula magna pulcherrime flava sub pinna pectorali; pinnis viridescentibus, caudali dimidio posteriore nigra.

D. 2/7 vel 2/8. P. 2/14 vel 2/15. A. 2/6. C. 8 vel 10 et lat. brev.
 Synon. *Kappa* Russ. Corom. Fish. I p. 18 fig. 25.

Tetrodon dissutidens Cant. Mal. Fish. p. 382.

Ikan Buntak barik Mal. Batav.

Habit. Amboina, Wahai, Sumatra occidentalis, Batavia, in mari.
 Longitudo 21 speciminum 40" ad 120".

Aanm. Sedert ik deze soort beschreef, in mijne Bijdrage tot de kennis der Blootkakige visschen van den Indischen Archipel, ontving ik nog een aantal specimina van Sumatra, Amboina en Ceram, zoodat ik de toen gestelde diagnose heb kunnen herzien en het ontbrekende der vroegere beschrijving aanvullen. De zijlijn is gewoonlijk niet zichtbaar, doch waar zij zichtbaar is, gaat de bovenste van den snuit over de wangen tus-

schen oog- en borstvin naar den rug en daalt vervolgens naar den staart. De tweede zijlijn gaat van het onderste gedeelte van den staart naar den buik.

Tetraödon margaritatus Rüpp. Atl. R. N. Afr. F. R.
M. p. 66.

Tetraöd. corpore irregulari oblongo compresso, altitudine 3 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto, rostrato, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; linea rostro-frontali concaviuscula; oculis superis, diametro 4 circiter in longitudine capitis, diametro 1 a se invicem distantibus; naribus in cute praeorbitali perforatis fere inconspicuis, utroque latere 1; capite totoque corpore spinulis scabris, spinulis supra pinnam analem parvioribus; dorso carinato, angulato; linea laterali inconspicua; pinnis dorsali et anali altioribus quam longis, dorsali angulata, anali rotundata; caudali truncata vel convexiuscula, 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne griseo-fuscescente inferne griseo flavescente; oculis et labiis radiis coeruleis et rubris cinctis; genis totoque corpore guttulis numerosis coeruleis; vitta mento-anali recta coerulea; dorso vittulis 2 vel 3 coeruleis ad basin pinnae dorsalis; pinnis flavescente-viridibus.

D. 1/8. P. 2/13. A. 1/7. C. 9 et lat. brev.

Synon. *Ikan Babintang* vel *Gesterde visch* Valent. Ind. Amb. III p. 353 fig. 21.

Ikan Bintang matanja Valent. ibid. p. 427 fig. 269?

Verkenskop Valent. ib. p. 502 fig. 498.

Casu casu Ren. Poiss. Mol. I. tab. 39 fig. 200.

Ikan Ticus Ren. ibid. I tab. 25 fig. 138.

Carcasse Ren. ib. II tab. 25 fig. 124.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo speciminis unici 62".

Aanm. Deze soort behoort tot de groep van *Tetraödon rostratus* Bl. en *Tetraödon papua* Blkr., en heeft vooral met de laatstgenoemde groote verwantschap, verschillende zij voornamelijk slechts daarvan door het gemis der zwarte vlek aan de basis der rugvin (1), door wat korteren kop, enz. — De *Car-*

(1) In mijne beschrijving van *Tetraödon papua* (Verh. Bat. Gen. XXIV Blootkak. Vissch. p. 13) komt als drukfout voor, dat de zwarte vlek aan de basis der staartvin zou zijn. In plaats van *caudalis* leze men daar *dorsalis*.

casse van RENARD of *Kaskasse* van VALENTIJN (Renard, Poiss. Mol. I tab. 39 en II tab. 6 fig. 29; Valent. Ind. Amb. III p. 353 fig. 19) is almede eene zeer verwante soort met breede zwarte of bruine banden over het ligchaam.

BALISTINI.

Balistes flavimarginatus Rüpp N. W. F. Ab. F. R.
M. p. 54 tab. 15 fig. 1 (adult.), fig. 2 (juvenis).

Balist. corpore oblongo eompresso, altitudine 2 circiter in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis diametro 4 fere in longitudine capitis, $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine rostri; vertice convexo; linea rostro-frontali ante oculos et apice rostri convexiuscula; rostro ante oculos sulco triangulari; labiis carnosis; dentibus utraque maxilla 8, mediis ceteris majoribus; apertura branchiali ante basin pinnae pectoralis desinente; scutis lateribus 36 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; cauda compressa, spinulis pluriseriatis scabriuscula, medio multo altiore quam lata; pinna dorsali spinosa spina 1^a rostro brevior, crassa, obtusa, scabra, membrana pinnam dorsalem radiosam non attingente; dorsali radiosa et anali rotundatis, subaequaltis, multo longioribus quam altis, corpore plus triplo humilioribus; pectoralibus obtusis rotundatis; pinna ventrali spina crassa brevi dentata, radiis gracilibus p. m. 14; caudali convexa 6 et paulo in longitudine corporis; colore corpore superne viridi-flavo inferne aurantiaco-flavo; capite superne corporeque maculis sparsis rotundis nigris; pinna dorsali spinosa viridi-flava nigro marginata; dorsali radiosa, caudali et anali medio violaccis ceterum aurantiacis, pectoralibus aurantiacis.

D. 3—2/25. P. 1/14. A. 2/23. C. 12.

Synon. *Balistes castaneus* Richards. Voy. Sulph. Zoöl. Fish. p. 126 tab. 59 fig. 9—12?

Habit. Waihai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 125.”

Aanm. Ik houd mijn specimen voor dezelfde soort als *Balistes flavimarginatus* Rüpp., alhoewel, volgens de afbeelding daarvan van den heer RÜPPELL te oordeelen, het profiel bij laatstgenoemde species boller zou zijn. De bovenstaande beschrijving is genomen naar een uitmuntend bewaard specimen van nog jeugdigen leeftijd, daar de soort, volgens den heer RÜPPELL

tot meer dan $1\frac{1}{2}$ voet lang wordt. Bij de oudere specimina wordt de ligchaamskleur bruinachtig en verdwijnt de vlekteekening. Het verdient mijns inziens nog nader bepaald te worden, in hoeverre *Balistes castaneus* Richards (Zoöl. Voij. Sulph. Fish. p. 126 tab. 59 fig. 5), naar een lang in spiritus bewaard specimen beschreven en afgebeeld, als species van *Balistes flavimarginatus* zou kunnen verschillen. De habitus dier afbeelding beantwoordt geheel aan mijn specimen, doch de tweede rug- en aarsvin zijn er gevlekt, wat noch bij mijn specimen, noch bij de Ruppellsche afbeeldingen het geval is.

Alutarius laevis Cuv. Cant. Mal. Fish. p. 355. Verh. Bat. Gen. XXIV, Balist. p. 21.

Alutar. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad 4 in ejus longitudine, latitudine $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{4}$ in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{1}{4}$ ad $4\frac{1}{8}$ in longitudine corporis, junioribus longiore quam alto, adultis aequae alto circiter ac longo; oculis diametro 5 ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro $\frac{1}{2}$ ad 1 a linea rostro-frontali remotis; linea rostro-frontali concava; rostro acuto oculo quadruplo ad quintuplo longiore; dentibus maxilla superiore 6, mediis 4 acutis, angularibus obtusis; maxilla inferiore dentibus 4 acutis emarginatis; apertura branchiali ante basin pinnae pectoralis inferiorem desinente; cute coriacea squamis inconspicuis; cauda nec setosa nec spinosa; spina dorsali 1^a supra oculum sita, gracili, non dentata, rostro plus duplo brevior, 2^a suboculta minima; pinnis dorsali radiosa et anali corpore plus quadruplo humilioribus, rotundatis, radiis simplicibus; pectoralibus obtusis radiis simplicibus; caudali obtusa $3\frac{2}{3}$ ad 4 in longitudine corporis; colore corpore luride viridi; capite, dorso lateribusque vittis numerosis irregularibus plus minusve curvatis, brevibus, coeruleis et maculis rotundis vel ovalibus coeruleis et fuscis; pinnis aurantiacis vel flavis, caudali viridi vel fusciscente.

D. 2—44 ad 2—47. P. 14 vel 15. A. 47 ad 49. C. 12.

Synon. *Ikan Panggontor* vel *Dondeeraar* Valent. Ind. Amb. III p. 508 fig. 523.

Ewauwe Pangay ou *Luey* Ren. Poiss. Mol. I tab. 11 fig. 69.

Balistes scriptus Osbeck Voy. I p. 174?

Balistes laevis Bl. Ausl. Fisch. tab. 414.

Platte Hornfisch Bl. ibid.

Baliste lisse Bl. ibid.

Smooth old wife Bl. ibid.

Balistes monoceros Soland.

Alutera laevis Cuv. Règn. anim. Swains. Nat. Hist. Fish. II p. 327.

Aleuteres laevis Richards. Ichth. Voy. Sulph. p. 131 tab. 61 fig. 3. Report. 15th meet. Brit. Assoc. 1845 p. 202.

Mornati Indigen. Malabar.

Ikan Hajam Mal. Batav.

Habit. Wahai, Bima, Batavia, in mari.

Longitudo 5 speciminum 167" ad 430".

OSTRACIONES.

Ostracion tesserula Cant. Mal. Fish. p. 367. tab. 8. fig. 2, 3.

Ostrac. pyxide tetragona, altitudine maxima $2\frac{1}{2}$ circiter in corporis longitudine, aequae alta circiter ac lata; dorso et ventre convexis, lateribus concavis; ventre dorso latiore; capite $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; linea rostro-frontali et linea interoculari concavis; oculis diametro 2 et paulo in longitudine capitis; rostro oculo altiore; ore ante rostrum prominente; apertura pyxididis anteriore ovali oculo non majore; pyxide spinis nullis scutis hexagonis radiatim carinatis; pinnis obtusis rotundatis; colore corpore pinnisque flavo, capite corporeque guttis sparsis profunde coeruleis.

D. $1/8$. P. $2/10$ vel $2/11$. A. $1/8$. C. $1/8/1$.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 32."

Aanm. DEER CANTOR ontdekte deze soort op Pinang en gaf er eene beschrijving en afbeelding van in zijn werk over de Maleische visschen. Mijn specimen behoort tot den zeer jeugdigen leeftijd en is nog aanmerkelijk kleiner dan de afbeelding van den heer CANTOR. Aan dezen jeugdigen leeftijdstoestand is waarschijnlijk toe te schrijven, dat de rug van mijn specimen niet gekield is.

LOPHOBRANCHII.

Hippocampus moluccensis Blkr.

Hippocamp. corpore heptagono, altitudine maxima $6\frac{1}{2}$ in totius piscis longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; cauda tetragona; capite 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis ab occipite usque ad apicem caudae; rostro longitudine capitis partem postocularem aequante, altiore quam lato,

ante oculum tuberculo parvo, non fimbriato; oculis diametro 8 circiter in longitudine capitis; orbita superne tuberculo unico conico brevi non clavato; occipite in processum obtusum quinetuberculatum non fimbriatum exeunte; operculis radiatim striatis; pyxide corporis ex annulis 11 formata, cristis longitudinalibus tuberculatis, tuberculis humilibus nec ramosis nec fimbriatis; cauda annulis 35 vel 36, cristis longitudinalibus tuberculis humilibus non fimbriatis; pinnis dorsali et pectoralibus rotundatis; colore corpore fuscescente; operculis striis albidis; pinnis viridibus.

D. 16. vel 17 P. 16. A. 4

Synon. *Ikan Kuda* Malaic.

Habit. Amboina, in mari.

Longitudo 2 speciminum 130" et 150."

Hippocampus taeniopterus Blkr.

Hippocamp. corpore heptagono, altitudine maxima $6\frac{1}{2}$ circiter in totius piscis longitudine, latitudine 2 in ejus altitudine; cauda tetragona; capite $3\frac{3}{4}$ ad $4\frac{1}{4}$ in longitudine corporis ab occipite usque ad apicem caudae; rostro $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in longitudine capitis, altiore quam lato, ante oculum tuberculo parvo, non fimbriato; oculis diametro 6 ad 7 in longitudine capitis; orbita superne tuberculo conico non clavato; occipite in processum 5 vel 6 tuberculatum non fimbriatum exeunte; operculis radiatim striatis; pyxide corporis ex annulis 11 formata, cristis longitudinalibus tuberculis humilibus non fimbriatis; cauda annulis 35 vel 36, cristis longitudinalibus tuberculis humilibus non fimbriatis; pinnis dorsali et pectoralibus rotundatis; corpore fusco, toto fere flavo et nigro punctulato; pinnis hyalinis, dorsali vitta longitudinali nigra.

D. 18. P. 16 vel 17. A. 4.

Habit. Amboina, Wahai, in mari.

Longitudo 3 speciminum 80" ad 110."

Aanm. Mijne verzameling bevat thans 4 soorten van *Hippocampus*, welke na aan elkander verwant zijn. Een dier soorten, afkomstig van Japan en *Hippocampus Mohnikei* genoemd heb ik beschreven en afgebeeld in eene kleine Bijdrage tot de kennis der Ichthyologische fauna van Japan, welke aangeboden is aan de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam. De overige drie soorten behooren tot den Indischen Archipel en wel *Hippocampus kuda* Blkr. tot de fauna van Singapore (Nat. Tijdschr. v. Ned. Ind. III p. 82) en de beide hier beschrevene tot die van Amboina. *Hippocampus Mohnikei* is kenbaar

aan de breede dwarsche witte banden over den staart; *Hippocampus kuda* aan de achterhoofds- en kindraden en langen snuit; *Hippocampus taeniopterus* en *Hippocampus moluccensis* aan de afwezigheid van witte staartbanden en kopdraden en de eerste bovendien aan den zwarten overlanschen rugvinband en de laatste aan het gemis daarvan en aan den langen snuit, die even lang is als het achteroogkuilsgedeelte van den kop, terwijl hij bij *Hippocampus taeniopterus* $2\frac{1}{2}$ tot $2\frac{3}{4}$ maal gaat in de lengte des kops.

Pegasus volans L. Syst. nat. ed. Gmel. I p. 1459.
Lacép. Poiss. II p. 83.

Pegas. corpore depresso, altitudine 5 circiter, latitudine maxima $2\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; capite prismatico quadrilatero, acuto, 3 et paulo in longitudine corporis, longiore quam alto et duplo circiter latiore quam alto; vertice utroque latere tuberculo conico; orbitis elevatis; oculis diametro 5 fere in longitudine capitis, 2 et paulo in longitudine rostri, diametris 2 circiter a se invicem distantibus; rostro supra os utroque latere tuberculo osseo, ante os in processum phylloïdeum producto, processu antice rotundato, margine denticulato, transversim sulcato, superne bicarinato, carinis denticulatis; ore infero maxillis protractilibus; mento regioneque suboculari tuberculatis; apertura branchiali oculo minore; corpore e pyxide tetragona formato, pyxide ubique rugosa, superne sulco cephalo-caudali profunda lata bipartita; cauda tetragona ex scutis 7 composita, scutis angulis carinatis; scutis 4° et 5° lateribus carina elevata brevi; pinnis radiis omnibus simplicibus, dorsali angulata scutis caudalibus 2° et 3° inserta; pectoralibus flabelliformibus radiis longissimis capite paulo brevioribus; ventralibus pectoralibus vix brevioribus; anali dorsali opposita et dorsali vix humiliore; caudali vix convexa, $5\frac{1}{2}$ fere in longitudine corporis; colore capite superne et dorso roseo, rostro nigricante-fusco; pinnis flavescensibus, pectoralibus caudalique fusco variegatis.

D. 5. P. 11 vel 12. V. 2. A. 5. C. 8.

Synon. *Pégase volant* Lacép. Poiss. II p. 83.

Habit. Wahi, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 90''.

Aanm. Het komt mij voor, dat de soorten van *Pegasus* nog onvoldoende bepaald zijn. De bovenbeschrevene soort is vrij zeker de *Pégase volant* van LACÉPÈDE. Ik bezit nog eene

soort van *Pegasus* van Sumatra, bij welke de breedte des lichaams 6 maal in zijne lengte gaat en welke blijkbaar dezelfde is als de *Cataphractus rostro spatuliformi truncato* Gronov. Zoöphijl. N. 357 p. 115 tab. 11 fig. 2, 3. Andere species echter zijn mij niet beschikbaar, zoodat ik tot hare betere karakteristiek niet kan bijdragen. Ik heb de synonijmen van *Pegasus volans* L, zoo als deze species boven aangeduid is, niet willen vermeerderen, door daartoe afbeeldingen te brengen, welke er welligt niet identisch mede zijn.

Solenostoma paradoxum Lacép. Rafin.

Solenost. corpore elongato compresso, altitudine 6 et paulo in ejus longitudine, latitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite 3 circiter in longitudine corporis; oculis diametro 8 circiter in longitudine capitis; orbita antice spinula brevi; rostro acuto oculo plus quintuplo longiore, altiore quam lato, superne antice in 3^a tertia parte tuberculo conico; rictu terminali obliquo parvo; scutis corpore 23 p. m. in serie longitudinali, pluricarinatis posticis anticis minoribus; dorso postice ventreque post anum gibbosis; pinna dorsali 1^a postice in anteriore dimidio corporis sita, altitudine corporis altitudinem aequante, basi oculo non longiore, acuta, radio medio ceteris longiore; pinnis dorsali 2^a et anali pinnae caudali approximatis, corpore quadruplo circiter humilioribus, longioribus quam altis, rotundatis; pectoralibus oculo duplo latioribus sed non longioribus, obtusis; ventralibus rostro non brevioribus, obtusis; caudali rhomboidea acuta, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, radiis membranam superantibus; corpore roseo toto nigro punctato; pinnis roseis; dorsali 1^a radium 1^m inter et 3^m macula magna pulchre coerulea, ceterum maculis pluribus fuscis; ventralibus caudalique postice violaceis; caudali tota nigricante punctata et maculata.

D. 5 — 19. P. 22. V. 11. A. 19. C. 12.

Synon. *Solenostomus varius, rostro serrato, pinnis dorsali et ventralibus praelongis* Seb. Thes. III p. 106 tab. 34 fig. 4.

Bonte Solenostomus etc. Seb. ibid.

Trompette solénostome Bonnat. Planch. Encyclop. méth.

Fistularia paradoxa Pall. Spicil. zoöl. 8 p. 32 tab. 4 fig. 6. L.
Syst. nat. ed. Gmel. I p. 1388. Bl. Schn. Syst. posth. tab. 30
fig. 1.

Solenostomus paradoxus Lacép. Poiss. V p. 36, Cuv. Richards
Rep. ichth. Chin. in Rep. 15th meet. Brit. Assoc. p. 203.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo 3 speciminum 85" ad 111".

Aanm. Niettegenstaande deze soort reeds aan SEBA en PALLAS bekend was, bestaat er nog geene goede afbeelding van en zijn de kleuren nergens goed opgegeven. Mijne specimina hebben hunne kleuren nog goed bewaard en zooals boven beschreven is. Voorts is bij mijne specimina de rugvin lager dan op de afbeeldingen van PALLAS, SEBA en BLOCH SCHNEIDER is uitgedrukt, terwijl ik er ook volstrekt geene kindraden kan waarnemen. Bovendien zijn ook de vinstralen door genoemde schrijvers eenigzins anders opgegeven. Door deze verschillen, welke deels aan het minder goed bewaard zijn der in Europa gebragte specimina, deels aan minder naauwkeurige waarneming kunnen toe te schrijven zijn, acht ik mij niet gerechtigd, boven beschrevene specimina te beschouwen als tot eene eigene soort te behooren.

CHIMAEROÏDFI.

Chimaera monstrosa L. Bl. Lacep. Cuv. T. Schl.

Habit. Wahai, Ceram septentrionalis, in mari.

Longitudo speciminis unici 900."

Aanm. Mijne eenig specimen is in zeer gebrekkigen toestand van bewaring, zoodat ik mij van de beschrijving er van onthoud. Mijne specimen is het eerste, wat, voor zoover mij bekend is, in den Indischen Archipel is aangetroffen.

Scripsi Batavia Calendis Aprilis MDCCCLII.
